ꝓhibitõem. vt ē caſus in. c. fi. ij. R. de ↄceſ. p-
ben. li. vi. vide. j. loca. §. iij.

a **Auguriũ** qđ fit ī ↄſi-
deratiõe a-
uiũ ad ſciam futuroꝝ ē ex tradi-
tõe maloꝝ angeloꝝ. xxvi. q. ij. q
ſine. Utrꝫ hãc artē exercere ſit licitũ? R. ꝙ va-
nitas ē ⁊ ſupſtitio. xxvi. q. ij. c. illđ. imo ē ido
latrie cult⁹ augurij ſupſtitõibꝫ iplicari. xxvi.
q. ij. ſed ⁊ illud. Et ſic pꝫ ꝙ eſt pctm̃ mortale.
Et ↄfirmaṫ h. qꝛ in. c. augurijs. xxvi. q. vi. đr
ꝙ augurijs ſeruiēs ē ab eccl'ia ſepand⁹. Sed
de hoc latius vide. j. Sortilegiũ.

a **Auſteritas** ĩdiſcreta ĩ
vigilijs et
orõnibꝫ rephẽdiṫ. de ↄſe. diſt. v. nõ
mediocriter. Et poſſet eſſe mortale
pctm̃. vicꝫ qñ notabiliter lederet vitã ꝓpriã
⁊ ſciēter. vel ex tali indiſcretõe q̃ ꝑueniret ex
lata culpa: vt patꝫ ex. d. c. nõ mediocriter. qđ
demõſtrat eos ↄmittere rapinã.

1 ¶ Auſteritas ĩ impãdo ē qñ nõ cũ trãquilli
tate corrigit. ſed aſpere ſubditos inflectere fe-
ſtinat. xlvi. di. hoc habet.

2 ¶ Auſter⁹ nõ dꝫ eē diſpẽſator vbi de⁹ ē beni-
gn⁹. xxvi. q. vij. alligãt. in fi. Melius ē ꝑ mã
ſuetudinē peccatores ab errore eruere qꝫ ꝑ au
ſteritatē in foueam ꝑditionis ꝓpellere. xlv.
diſt. recedite. qꝛ auſteritas immoderata nec
correctõem inducit. nec ſalutē. xlv. di. cũ bea
tus. Et ſic patet ꝙ nec multa auſteritate exul
cerandi ſunt ſubditi. necꝫ nimia benignitate
diſſoluẽdi. xlv. di. diſciplina.

b **Baliſtarioꝝ** ars q̃
mõ ꝓ
hibeṫ. vide. s. ars. ĩ ꝑncipio.

b **Balneũ** vtrꝫ ſit intrandũ
die dñica? R. ꝑ
voluptate aut luxuria oĩ tpe ꝓ-
hibeṫ. ꝑ neceſſitate aũt licet. vt ē
tex. ĩ. c. ꝑuenit. de ↄſe. di. iij.

1 ¶ Utrꝫ liceat clericis vel religioſis balnea in-
trare? R. ꝙ ſic. cã neceſſitatis. vt patet ex tex.
xxiiij. q. i. omnis qui.

2 ¶ Utrꝫ liceat balneũ intrare cũ mulieribꝫ? R.
ꝙ nõ. vt eſt tex. in. c. nõ oportet. lxxxi. di. Im-
mo vt dicit glo. ibidē. Si vir ingrediṫ balne
um cũ muliere extranea: donatiõe ꝓpter nu-
ptias priuaṫ. ⁊ mulier dote ſi cuꝫ viro alieno
habuerit balneũ. vt. C. de pu. l. vlt. §. int cul
pas. Immo infamis ē qui tenet mulieres cu
ſtodiētes balneatoꝝ veſtes: vt. l. athletas. ff.
de his qui no. infa. §. ait ptor.

¶ Utrꝫ liceat balneũ intrare cum iudeo? R. ꝙ 3
nõ vlli xpiano. ⁊ ſi clericus eſt debet deponi.
laic⁹ excõicari qui cum iudeo ſe balneat. xx-
viij. q. i. nullus.

b **Bannum** Qualiṫ pu-
niatur ban-
niēs epm. vide. j. Excõicatõ. v.
caſu. ix.

¶ Utrꝫ iniuſte banniēs aliquē teneaṫ ad reſti 1
tutõem de amiſſis rõne talis bãnitiõis? R. ꝙ
vltra pctm̃ mortale qđ incurrit teneṫ ad reſti
tutõem ſm Inno. in. c. fi. de his q̃ vi metuſue
cã fi. ff. qđ me. cã. l. ſi cũ exceptõe. §. pedi⁹. qꝛ
bãnitio eius fuit amiſſionis occaſio. d. l. ſi cũ
§. in hac actione. Nec ob. ff. eo. l. metum. in
princi. vbi ſentiens armatos ↄtra ſe venire ⁊
fugiēs ſi occupatus fuit fundus quē fugien
do dimiſit: nõ teneṅt armati. qꝛ loquitur qñ
metus fuit vanus. qꝛ forte ↄ eũ nõ ibãt. ſed ſi
ꝑmiſiſſent ire ↄ eum ⁊ hmõi: bñ tenerenṫ de
omni damno qđ iuraret ſibi ↄtigiſſe eorũ oc
caſione. ar. dictaꝝ. l. ⁊. d. c. fi. ⁊. ij. q. i. in ꝑmis
De bannis que debẽt fieri ĩ matrimonio. vi-
de. j. clãdeſtinũ. in ꝑn. de bannitõe q̃ eſt diffi
datio. vide. j. diffidatio.

¶ Utrꝫ bãnitus amittat que ſunt iuris ciuiľ? 2
R. ſm Bar. aut eſt bannitus taliter ꝙ poteſt
ĩmpune offendi. Et ſic ſi eſt bãnitus imperij
ꝑdit. Si ṽo eſt bannitus alicuius ciuitatis
vel regni: ſic nõ ꝑdit ea que ſunt iuris ciuilis
ciuiũ romanoꝝ. ſm ea que ſunt ꝓpria illi⁹ ci-
uitatis vel regni. hoc no. Bar. in. l. amiſſiõe.
ff. de ca. di. Et addit ꝙ ad hoc vt ſit talis bã
nitus duo requiruṅt. Primũ ꝙ ſit ĩobediēs.
⁊ aufugerit ab impio cui ſubeſt. ⁊ ſic ex bãni-
tus. Secundũ ꝙ in hoſtiũ numero ſe ↄferat
⁊ habeat eũ ꝓ hoſte. Si autē quis eſſet banni
tus. nõ tamē haberet vt hoſtis. nec poſſet offē
di impune ex forma ſtatuti. tunc talis nõ ꝑ-
dit etiã ea que ſunt ciuitatis. Et ſic pꝫ quõ
põt facere teſtm̃ vel ſuccedere. qꝛ ꝑm⁹ nõ põt
ſcꝫ bãnitus impij. Alius bãnitus ciuitatꝭ po
teſt. ⁊ multo fortius bãnitus q̇ nõ põt offen
di. ſed ſcđs põt ſm ius cõe. ſecus ĩ ſucceſſiõe
ſm ſtatuta ciuitatis.

b **Baptiſmus** ꝑmo q̃ſt
triplex ē
R. triplex. vt dicit Aug. li. iij. đ
vnico baptiſmo. ⁊ de ↄſe. di. iiij.
c. baptiſmi vicē. ſ. fluminis. đ h Jo. iij. veit ibi ĩ

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

terrā iudeā ⁊ baptiſabat. ⁊ iſte ꝓꝑe d̾r baptiſ
mus. alij aūt metaphorice. q̄ꝛ vterqꝫ iſtar ba
ptiſmi hꝫ purificare. ⁊ ꝑ ꝯſequēs vicē ei⁹ im/
plere. Scd̄s eſt baptiſmus ſanguis. Jo. xij.
Baptiſmo h̄ habeo baptiſari. ⁊ iſte ē baptiſ/
mus potiſſim⁹. de ꝯſe. di. iiij. cathecumin⁹ ba
ptiſat⁹. Tercius ē baptiſm⁹ flamīs ſiue ſpū̄ſ/
ſancti. de quo Actu. ij. Uos aūt baptiſabimī
ſpū̄ſancto. ⁊ iſte eſt ꝓpoſitum ſuſcipiēdi ba/
ptiſmū modo debito ſi dabitur facultas. vn̄
iſtud nō congruit niſi adultis hn̄tibꝫ vſum
rationis. d. c. baptiſmi vicē. Jſte baptiſmus
nō equipollet p̄mo. q̄ꝛ nō remittitur tota pe/
na debita peccatis ſicut in p̄mo. ſed plus ⁊ mi
nus ſm̄ ſuā deuotionē. Jtē ꝑ iſtū nō imp̄mit̄
character. Jtē p̄uat̄ iſte eccleſiaſtica ſepultu
ra ſicut ⁊ cathecumini q̄ꝛuis ꝓ eis oret eccle/
ſia. Jtē in iſto requirit̄ contritio vt ſaluet̄. ſed
nō in primo. ſed ſolū attritio. Secūdus ꝓo
baptiſm⁹ excedit p̄mū quo ad p̄miū accidē/
tale: qđ eſt aureola ⁊ etiā eſſentiale ſm̄ Pe. de
palu. in. iiij. q̄ꝛ plus de grā confert. ſicut ē ibi
mai⁹ opus. ſed nō imprimit̄ character ꝑ ipm
ſicut ꝑ primū. Et iſte ſecundus eſt ꝯmunis
adultis ⁊ ꝑuulis. q̄ꝛ ſi ꝑuuli interficiant̄ pro
xp̄o. puta in deteſtationē fidei xp̄i quā tenent
parētes ei⁹ ſūt martyres ſm̄ theologos. ⁊ ſm̄
Pe. de palu. i. iiij. etiā ſi eſſent ī vētre. ⁊ in de/
ſpectū xp̄i mr̄ ꝑcuſſa abortū faceret vl̄ interfi/
ceret̄. Sed q̄ꝛ hic itēdo tractare d̾ baptiſmo
flumis. ideo videndū quid ſit baptiſm⁹ flu/
mis: R. baptiſm⁹ ē exterior homīs ablutō cū
certa forma verboꝝ ſm̄ magiſtꝝ ſen. i. iiij. diſ.
iij. Jn quo ſm̄ Jnnoc̄. in Rica. de baptiſmo
ſunt tria ſicut in ſacramento altaris. Unum
quod eſt tm̄ res ſacramēti. ſ. grē infuſio ⁊ pec
cati remiſſio Secundū qđ eſt tm̄ ſacramētū
ſcꝫ aqua abluens et ablutio paſſio: intelligo
cū debita forma verboꝝ. aliter nō. i. q. i. detra
he. Terciū quod eſt ſacramentū ⁊ res. ſ. cha/
racter. Aqua ergo verbo dn̄i ſanctificata pro
prie eſt ſacramentū ſicut ſpecies panis. ⁊ cha
racter ſecundario ſicut verū corpus chriſti.
Utrū ſit de neceſſitate: R. ſm̄ Bo. in. iiij. ſen.
diſt. iij. ⁊ Ri. ibidem. ꝙ poſt tēpus paſſionis
xp̄i. ex quo euangeliū eſt publicatū. quilibet
etiam ſanctificatus in vtero debitor eſſe cepit
ipſius baptiſmi. ex quo ad eū inſtitutio ꝑue
nit. Unde aduerte ꝙ niſi aliquo dictoꝝ ba/
ptiſmoꝝ quis ſuppleat vicē baptiſmi flumi
nis damnabit̄ niſi eo fuerit baptiſatus. ſꝫ ad
ultus etiā puniet̄ pena ſenſus ex tali omiſſio/
ne. quia peccat mortaliter nō ſuſcipiēdo. ex/
quo ad eum ꝑuenit īſtitutio. ſed ꝑuulus ca/
rens vſu rōnis ſolummodo puniet̄ pena dā/
ni. Sed aduerte ꝙ nō poteſt ſuppleri baptiſ
mus flumis aliquo mō qn̄ habet oportuni/
tas ipm capiēdi ſi nō capit̄.

Baptiſmus ij. Que
rit̄ q̄ ſit
forma baptiſmi: R. ſm̄ doc. i. c.
i. de baptiſmo eſt hec. Ego te ba
ptiſo ī noīe pr̄is ⁊ filij ⁊ ſpū̄ſcti. amen. ponit̄
etiā de ꝯſe. di. iiij. c. a quodā. ⁊. c. multi.
¶ Utrum ego ſit de ſbſtantia: Rn̄. Jnno. in 1
d. c. i. cum glo. ꝙ nō. ⁊ tex. eſt in. c. retulerunt.
de ꝯſe. diſt. iiij. ꝙ eſt baptiſmus licet omittat̄
ego. ⁊ Ri. i. iiij. di. iij. ar. ij. q. iij. ꝯcordat ꝙ n̄
eſt de ſbſtantia Ego.
¶ Quid ſi dimittat̄ te: R. Jnnoc̄. in. d. c. i. ꝙ 2
nihil fit. Eſſet tn̄ baptiſmus ſi ꝓ iſto ꝓnoīe
te: poneret̄ nomen ꝓpriū illius quē baptizat
ſm̄ Pe. aureolū in. iiij. ſen. di. iij. q. ij. Pecca/
ret tn̄ grauit̄ ſi ſic faceret.
¶ Quid ſi diceret. Ego te linio Jn nomīe pa 3
tris ⁊ filij: R. Pe. au. vbi. ſ. ꝙ nō eſſet baptiſ
m⁹. q̄ꝛ oportet ꝙ exp̄mat verbū denotāſ ablu
tionē ſic baptizo. i. abluo te. nō linio te ⁊ hu/
iuſmodi. q̄ꝛ nihil faceret.
¶ Quid ſi vn⁹ baptiſans diceret. Nos te ba 4
ptizamus: R. s. Bona. in. iiij. di. v. ꝙ eſſꝫ ba
ptiſmus. quia ꝯmuniter dicimus nos. Et h̄
veꝝ niſi intēderet aliū ſenſum inducere. quia
tunc nō eſſet baptiſmus. Un̄ tenet Sco. in
iiij. diſt. vi. ꝙ ſi plures baptizando dicerent.
nos baptiſamus ⁊c. ꝙ nō eēt baptiſmus. q̄ꝛ
nō repn̄tat xp̄m qui eſt vnus. Sed Bo. in/
tēdit dicere ꝙ eſt baptiſmus qn̄ ꝓ nos inten
dit dicere Ego. ſicut faciūt dn̄i.
¶ Quid ſi quis diceret in plurali. Ego vos 5
baptiſo: Rn̄. Pe. au. vbi. ſ. ꝙ ſolus debꝫ ba
ptiſari ⁊ in ſingulari. Et faciens ꝯtrariū gra
uiter peccat. niſi neceſſitas ſbeſſet. q̄ꝛ tunc li/
ceret vt fecerunt apoſtoli.
¶ Quid ſi omittat̄ in: Rn̄. Gualdēſis ꝙ nō 6
eſt baptiſmus.
¶ Utrum poſſit dicere in nominibꝫ patris ⁊ 7
filij ⁊c. Rn̄. Pe. au. vbi. ſ. ꝙ non. ſed in ſin/
gulari. ſ. Jn nomine patris ⁊c. quod idem ē
ac ſi diceret. Jn virtute ſancte trinitatis. ſ. pa
tris ⁊ filij ⁊c.
¶ Quid ſi dicat̄. Ego te baptiſo ī nomīe xp̄i: 8
R. qui. ſ. ꝙ nō eēt baptiſatus. licet diſpēſatū
fuerit aplīs ad glīam nois xp̄i. Glo. tn̄ in. c.
ꝗdā. de ꝯſe. di. iiij. tenet. ꝙ ſit baptiſat⁹ ꝑ. d. c.

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

Ego credo in dubio iterũ baptizãdũ ſm mo
dũ.vt.ſ.Baptiſmus.iiij.§.x.

9 ¶Utrũ ſit baptizatus ſi dicat. In nomĩe tri/
nitatis: R.q̃ nõ. ſm glo.in.d.c.quodã.facit
c.multi.ibidem.

10 ¶Quid ſi dicat In noĩe genitoris et geniti &c.
R.qui.ſ.et cõiter theologi q̃ nihil ſit. q2 iſta
nomina pr̃is et filij magis nominãt hypoſta/
ſes q̃ȝ genitor et genitus. Goffre.et Jo. tenẽt
q̃ ſit baptizatus.ſed p̃mũ verius. Et ideo in
dubio eſt baptizãdus iterum

11 ¶Quid ſi nõ dicat copulatiua &: R. Inno.i
d.c.i.q̃ valeret ſi poneret loco eius q̃ȝ.q2 nulla ẽ
dr̃a int̃ has copl'atiuas et et q̃ȝ.al's nõ valeret.

12 ¶Sed quero vtrum ſit de neceſſitate q̃ pfe/
ratur in latino: R. Aureolus vbi.ſ.q̃ ſic.a la
tino qui ſcit lr̃as. Ab eo vero qui laicus ẽ ſed
litteras neſcit proferant in vulgari. A greco ĩ
greco ſmone. Et licet grecus ſi pferat in lati
no.et latinus in greco:aut in vulgari ſit ba/
ptiſmus:tamẽ peccat. Tu autẽ dic q̃ debet p
ferre in ea lingua in qua melius poteſt pferre
vel lr̃ali vel vulgari:

13 Utrum requirat ↄtinuatõ in platõne dicte
forme: R. Au.vbi.ſ.q̃ ſic.nõ interponendo
hiſtoriã. Et credo q̃ ſi notabilis eſſet diſcõti
nuatio:nihil fieret.ſecus in modica diſconti
nuatõe.puta tuſſis vel ſilẽtij et hmõi.que in/
tentõem nõ diſcontinuet.

14 ¶Utrũ poſſit fieri trãſpoſitio ĩ dictis verbis:
R. Au.vbi.ſ.q̃ nõ.et peccat grauiter trãſpo/
nẽdo.licet baptizatus ſit.niſi trãſpoſitio mu
tet ſenſum:vt dicendo. Ego te pr̃is et filij ba/
ptizo in nomine ſpũſſancti.vel niſi intendat
inducere errorẽ.quia nõ baptizaret.

15 ¶Quid ſi pferant corrupte pfata vba: R. au.
vbi.ſ.q̃ ſi ſit ex impotẽtia nõ eſt pctm̃. Ex io/
co eſt pctm̃ graue:tñ baptiſmus eſt. Ex ma/
la vo intẽtione eſt pctm̃ grauiſſimũ. et nõ erit
baptizatus. q̃ ſit baptiſatus ĩ duobꝫ p̃mis ca
ſibꝫ.pꝫ in.d.c.retulerunt.de conſe.di.iiij.vbi
ille dicebat. Ego te baptizo in nomĩe patria
et filia et ſpũſſancta. Rõ ſm glo.ibidem.quia
error ſillabe nõ nocet.vt.ff.de ma.te.l.qui ha
bebat ſeruũ.maxime in fine dictionis. Secus
eſſet in principio vel medio. Unde tene q̃ qñ
do aliqua diminutio vel corruptio interue/
nit in forma p̃fate plationis:nõ ex malicia q̃
ſi morit ſtatim.credẽdũ ẽ q̃ deus ſuppleat.et ta/
lis ſepeliẽdus ẽ ĩ cimiterio. Si vo ſupuixerit
reiterandũ ẽ ſb ↄditõe.niſi in caſu qñ certum
eſt q̃ nõ mutat aliquid de eſſẽtia p̃fate forme
ſicut eſt error lr̃e ſolũ.maxime in fine.

¶Utrũ ſit neceſſaria expſſio vocal': R.s.Bo. 16
i.iiij.di.iij.ar.i.q.ij.q̃ ſic.vñ ſine verbo vocali
nullius ẽ efficacie.facit.c.detrahe.i.q.i.

¶Utrum ſit neceſſe q̃ pferat cum fide: R.s. 17
Bo.vbi.ſ.ar.ij.q.ij.q̃ non. quia baptiſmus
nõ eſt ſacramentũ ſingularis pſone. Ideo fi
des pſone nihil prodeſt nec obeſt. ſed eſt ſa/
cramentũ eccleſie xpi.vnde quicq̃d ſit de fide
cordis pſone baptizantis iudicandũ eſt ſm
expſſionem oris.

¶Utrũ grecus q̃ dicit baptiſet Pe. in nomĩe 18
pr̃is et filij et ſpũſſancti. rite baptiſet: R.cõis
opi.theologorũ in.iiij.di.iij.eſt q̃ ſic.q2 in for
ma baptiſmi requirit p̃mo de neceſſitate vnũ
ptinẽs ad ſanctificatõem elemẽti quod eſt in
uocatio trinitatis. Aliud ptinẽs ad determi
natõem intẽtõis miſtri.ſ.expſſio actus baptiſã
di.et circa iſtud ↄcurrũt duo.ſ.expſſio ipſius
actus et pſone ĩ quã trãſit actus. Et iſta ſunt d̃
neceſſitate baptiſmi.ſed modus exp̃mẽdi ẽ ex ĩ/
ſtitutõe ecclie. Et iõ peccaret mortalr latinus
ſic baptizãs ſed ñ grecus. Securius credo q̃ ite
rũ baptizet pp̃ter dubiũ.q2 alij ↄ̃dicũt.

¶Utrũ aliquid addens ad p̃dictã formã ba/ 19
ptizet.vt ſi dico.ego Petrus ſacerdos bapti
zo te.ĩ noĩe pr̃is et filij et ſpũſſancti:amẽ.et ſcti
Jo.bap.&c: R. Inno.in.c.i.de bapt. q̃ ſi tale
additũ intẽdat eſſe de ſuba forme.ita q̃ nõ va
leret quaſi volẽs nouũ ritũ adducere:nõ eẽt
baptizatus. Si aũt crederet nõ eẽ de ſba for/
me ſed ex ſimplicitate.aut ex deuotõe. aut eti
am ex malicia. etiã ſi diceret ĩ nomĩe diaboli
aut hereticorũ.ego te baptizo ĩ noĩe pr̃is et filij
et ſpũſſancti amẽ.dũmõ h̃ nõ credat eẽ d̃ for
ma.et baptizare intẽdat:erit baptizatus.aut
dũmõ tal'additõ nõ diſtrahat intellectũ for
me ſeu corrũpat.vtputa ſi dicat.in noĩe pr̃is
maioris.filij minoris &c.ſm Bo.i.iiij.di.iij. ar.ij.
q.iij.p̃me ptis.iiij.q2 nõ eẽt baptiſatus.

Baptiſmus iij.q̃ ad materi/
am q̃ ẽ debita materia baptiſmi
R. Au.vbi.ſ.q̃ ẽ aq̃ ſimplex na
turalis potens abluere. Ex quo pꝫ p̃mo q̃ ĩ
nullo alio liquore põt fieri baptiſmus niſi in
aqua.extra de bap.c.nõ vt apponeres. 1

¶Secũdo requirit q̃ pura.vñ nec in brodio
vel in aqua mixta butiro:vel pinguedine po
teſt fieri baptiſmus. quãdo.ſ.pmixtum ſol/
uit ſpeciẽ aque.ſicut ſi parũ aque multũ vinũ
miſceat.al's poteſt.

¶Sed nũquid ſalſedo impediat: R.qui.ſ. 2

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

ꝙ nō. q2 nō aufert ſpeciē aque. imo ponit ī ſpe
ra aque. Aqua vͦo reliquata ſale nō videtur
materia debita niſi ꝑ euaporationē ⁊ exalatio
nē reducereẜ ad dulcedinē.
3 ¶Sed nūqd qlibet admixtio aq̄ facta īpedi
at: R. Ri. i. iiij. di. iij. ar. iij. q. iij. ꝙ aq̄ mixtio
pōt dupl'r fieri. vno mō vere ⁊ ꝓpe qñ ex mi
xtilibꝫ ꝯſtituitẜ aliqd̕ vnū ꝑ eſſentiā. ⁊ ſic īpe
dit. q2 nō ē aqua ī actu ſed ī potētia Alio mō
impꝓpe ſ'm quandā apparētiā ſ'm quā mi
ſcentẜ illa quoꝝ mīme ꝑtes ſ'm ſenſuꝫ ſunt iu
xta ſeinuicē poſite: ⁊ actualiter alterate ſaluis
eoꝝ eſſentijs que dr̄ ꝓprie ꝯfuſio. ⁊ ſic nō im
pedit qn̄ poſſit fieri baptiſm⁹. q2 manet ſpēs
aq̄. Et ideo q̄uis aqua maris ſit alterata ꝓ
pter admixtōem groſſoꝝ vapoꝝ terreſtrium
aduſtoꝝ. q̄ ꝑmixtio ſ'm ph'm. ij. metheoroꝝ ē
cā ſalſedinis maris. et aqua liſciuij ꝓpter ſui
colationē ꝑ cineres. ⁊ alie aque ꝓpter eaꝝ trā
ſitū ꝑ venas ſulphureas. tñ q2 in eis manet
ſalua ſpēs aq̄ pōt fieri baptiſm⁹. Dic ergo ꝙ
ad cognoſcendū aquā debitā ſacro iſti atten
di dꝫ p̄mo origo. ⁊ ſic ſaliua. vrina. aqua ro
ſea ⁊ h'moi. nō ſunt materia debita. Scd'o ad
ſpēm aq̄. ſ. vt ſit liq̄da. ⁊ tercio vt ſapor alicu
ius liq̄ris alteri⁹ nō tollat v̄tutē. nā alij ſapo
res reꝝ nō liq̄daꝝ nō immutāt ſpēꝫ aq̄ ſi ma
net liquida. ſed bñ ſapores reꝝ liquidaꝝ. vt
puta vini ⁊ h'mōi. vñ qñ pl⁹ hꝫ de ſapore vini
⁊ h'mōi q̄ꝫ aque: nō pōt de ea baptiſari.
4 ¶Tercio requiritẜ ꝙ poſſit lauare. q2 aqua in
lintheo vel in lana nō ē apta lauare niſi exꝓ
matẜ extra. Sil'r nec glacies vel nix vel gran
do niſi diſſoluatẜ. nec lutū.
5 ¶Quarto ꝙ ſit natural' nō artificial'. ⁊ iō aq̄
roſea vel ardēs nō valet. ſil'r nec aq̄ ſupnatās
cruori que dicitẜ fleuma. nec aqua quā faciūt
alchimiſte. Aqua tñ q̄ exiuit de latere xp̄i fu
iſſet materia debita. q2 vera aqua fuit.
6 ¶Utꝝ vrina poſſit ēē materia debita: R. Ri.
vbi. s. ꝙ nō. nec ceruiſia debito mō cocta. nec
ſaliua. q2 ī eis nō manet ſalua ſpēs aque.
7 ¶Utꝝ in aqua paludoſa poſſet fieri: R. Ri.
vbi. s. ꝙ ſic. q2 ibi ē ſpēs aq̄. Intellige niſi eēt
ita ꝯdenſa ſicut eſt aqua in glacie.

Baptiſmus iiij. quo ad mo
dū. quis modus ē tenēdus ī ba
ptiſando: R. Pe. au. ꝙ p̄mo dꝫ
ablui ab eo qui baptizat. nō fricari. vel tingi
vel ſbmergi. Ex quo pꝫ ꝙ ꝓiciēs pueꝝ ī pu
teū nō hñs funē nō baptiſat.

¶Quid de illo qui deponit in caniſtro ꝑ cor 1
dā: cū nō poteſt manu ad aquā attingere in
tingēs eū ⁊ extrahens: R. Ri. vbi. s. di. iiij. q.
vi. ꝙ ſic eſt baptizatus.
¶Scd'o dꝫ īmergi vt appeat mortu⁹ cū xp̄o 2
Utꝝ aūt totū corp⁹ ſit abluendū: R. Ri. vbi
s. ꝙ p̄ncipaliter caput ſeu facies. q2 in ea vi
gent ſenſus. poſtea pect⁹ qd̕ eſt ſedes cordis.
Tenetẜ tñ cōius ꝙ qualitercūqꝫ ꝯtingat ē ba
ptizatus. ⁊ ꝙ ſufficit aſꝑſio quātumcūqꝫ mo
dica in caſu neceſſitatis.
¶Tercio debet tal' īmerſio eē trina vbi ē ꝯſue 3
tudo. al's nō. q2 nō ē de neceſſitate ſacri. ſꝫ ſuf
ficit vna. de ꝯſe. di. iiij. de trina.
¶Utꝝ req̄ratẜ ſimultas ī ꝓlatōe verboꝝ ⁊ ab 4
lutōe: R. Land. in. iiij. di. vi. q. ij. ꝙ ſic. q̄nta
req̄ritẜ ī actibꝫ hūanis. ſ. q̄ꝫtū pōt nō pūctua
lis que eē vix poſſet. vñ ſ'm Sco. ⁊ Ri. i. iiij.
diſ. iij. ſufficit ꝙ ꝓlatio verboꝝ incipiatẜ añq̄ꝫ
ablutio terminetẜ vel ecōuerſo.
¶Utꝝ requiratẜ ꝙ aqua qua quis baptizat 5
ſit ſanctificata a p̄ſb'ro p̄mo ꝑ orōem: R. ſ'm
s. Bo. in. iiij. diſt. iij. ꝙ nō de neceſſitate ſed
de congruo. Ita tamē ꝙ niſi neceſſitas h' re
quireret. peccaret mortaliter ſacerdos bapti
ſans in aqua nō ſanctificata eo mō q̄ dictū ē
ſcꝫ ꝑ orōnem ſacerdotis.
¶Quid ſi omittantẜ alie ſolēnitates: R. doc. 6
in. c. i. de bap. debēt ſuppleri. licet nō ſint ne
ceſſarie. Aduerte ꝙ baptiſm⁹ debet fieri cum
chriſmate illi⁹ anni. aliter punitẜ ſacerdos ſi
ꝯ fecerit. niſi in neceſſitate. de cōſe. di. iiij. c. ſi
quis de alio. De quo. ī. oleum.
¶Utrum adultus baptiſandus poſſit ꝯſti 7
tuere ꝓcuratorem ad r̄ndendum ꝓ eo. vt fit
in paruulis: R. ꝙ nō. tex. eſt in. c. ꝓ ꝑuulis. d̕
ꝯſe. di. iiij.
¶Quid faciendū d̕ eo qui dubitatẜ nō fuiſſe 8
baptiſatus: R. ꝙ ſi dubiū ē iuris. vtputa q2
doctores diuerſa opinantẜ. vl' ſi dubiū ē facti
ꝓbabile. vtputa. q2 inuenitẜ puer ꝓiect⁹. nec
apparet ꝙ fuerit baptiſat⁹ tūc baptiſand⁹ eſt
iſto mō. Si tu nō es baptiſat⁹ ego te baptiſo
In noīe p̄ris ⁊ filij ⁊ ſpūſſancti amē. Ex alio
aūt dubio nō debet quis baptiſari.
¶Qñ debet q̄s baptiſari: R. ꝙ aut ſunt ꝑuu 9
li. Et ſic dico ꝙ ſtatim. tū ꝓpter ꝑiculū mor
tis. de ꝯſe. di. iiij. venerabili. tū etiā q2 demo
nes nō tm̄ p̄nt ſup eos. ſ'm Dio. c. vlti. celeſti
hierarchie. Unde nō excuſo a peccato illos q̄
tm̄ differūt paruuloꝝ baptiſmū. Nec credo
euadāt pctm̄ mortale illi q̄ tales pueros ba
ptiſāt ī domo nō ſuata debita ſolennitate qñ

nulla ſubeſt nccitas. ſed ſolum faciunt ꝓpter
expectationē compatꝝ. aut ꝓpter maiorē pō
pam poſtea fiendā. Et licet poſtea deferāt ad
eccl'iam ⁊ ſuppleāt omiſſas ſolēnitates. non
tamen ſuſcipientes efficiunt patrini. q2 nō te
nēt ad baptiſmū. etiā ſi iterꝝ baptizarēt. cū ſe/
mel ſint vere baptiſati. Si vo ſunt adulti ſic
ſi nō imminet ꝑiculum mortis ꝑ. viij. mēſes
cathetizati inter cathecuminos debēt teneri
⁊ inſtrui in fide. vl' tpe arbitrario. Et ſic itelli
ge. c. iudei cū ſe. de ꝯſe. diſ. iiij. Si vo iminet
ꝑiculū mortis. ſtatī ſunt baptizādi fide eis
expoſita. de ꝯſe. diſ. iiij. nc qd abſit. Et tps ꝓ/
priū taliū adultoꝝ qui nō ſunt i ꝑiculo mor/
tis eſt paſca ⁊ penthecoſtes. de ꝯſe. di. iiij. c. de
cathecuminis. ⁊. d. c. venerabilis.

Baptiſmus. v. q̃ ad miſtrū.

b Quis eſt miſter baptiſmi? Rn̄.
Aureol' vbi. s̄. diſ. v. q. i. ꝙ ē via
toꝛ quilibet vnus ꝑſonaliter diſtinct'. potēs
ꝯtingere ⁊ verba ꝓferre. intendēs i habitu fa
cere qd facit eccl'ia. vel de quo ꝑſumit ꝙ inten
dat. Et ſex dicit. ꝑmo ꝙ ſit viatoꝛ. q2 nec an/
gelus vl' ſanctus eſt miſter baptiſmi. ſi tn̄ ba
ptizaret non eſſet rebaptiſandus. q2 crederet
ꝙ deus diſpenſauerit: dūmodo eſſet certus ꝙ
eſſet angelus vel ſanctus paradiſi.
1 ¶Secūdo dicit quilibet. ſ. tam fidelis q̃ȝ in/
fidelis. hereticus. excōicatus ⁊ hmōi ſiue vir
ſiue mulier. vel latinus bonus vl' mal'. tn̄ nō
debet baptiſare niſi ſacerdoſ. ⁊ q̇ nō ſit ꝑciſus
niſi i caſu neceſſitatis. de ꝯſe. di. iiij. c. i neceſſi
tate cū multis. xxx. q. iij. ſup quib9. Aliter pec
caret moꝛtal'r. arg. c. i. de cle. nō oꝛ. Aduerte ꝙ
nec p̄nte p̄ſb'ro cleric' ſimplex. nec p̄nte cl'ico
laic' nec p̄nte viro mulier dȝ baptiſare. d ꝯſe.
di. iiij. c. mulier. ⁊. c. roman'. ⁊. xxx. q. iij. c. ſup
q̇b9. Vn̄ nō ſacerdos baptizās ſine neceſſita
te efficit irregularis. c. i. de cle. nō oꝛdi. mi. In
neceſſitate vo nō ſolum pōt q̇libet. ſed tenet
baptiſare. aliter peccaret moꝛtal'r. Et iō bonū
eēt ꝙ quilibet addiſceret formā baptiſmi.
2 ¶Tercio dicit vnus. q2 nō plures. vn̄ ſi plu/
res dicerēt. Nos baptiſamus. nō vere bapti
ſarēt. Rich. vo in. iiij. di. iij. dicit ꝙ tenet ba/
ptiſmus. ſed primū tutius. vt. s̄. dictum eſt.
Si vo quilibet eoꝝ diceret. Ego te baptizo
⁊c. tunc bn̄ eſſet baptiſmus.
3 ¶Quarto dicit ꝑſonaliter diſtinct'. q2 null'
ſeipm pōt baptizare. c. debitū. de baptiſmo.
4 ¶Quinto dicit potens ꝯtingere. Ex quo pa
tet ꝙ in vtero nullus poteſt baptiſari. q2 na/
tiuitas ſecūda ꝑſupponit ꝑmā. de quo dic vt
j. baptiſmus. vi. §. i. ij. ⁊. iij.
¶Vtrum nō hn̄s manus poſſit baptizare? 5
R. Aureolus vbi. s̄. ꝙ nō.
¶Sexto dicit potēs verba ꝓferre. q2 mutus 6
nō poteſt baptiſare. vnde q̃ȝuis nō habens
manus diceret verba. et mutus hn̄s manus
ablueret nō eſſet baptiſatus. Pe. de palu. te/
net ꝙ eſſet baptiſatus. ſed ꝑmū verius. vt. s̄.
Baptiſmus. ij. §. iiij.
¶Septimo ſbiūgit ꝙ intēdat. vel ſaltem ap 7
pareat ꝙ intēdat baptiſare nō lauare tm̄. vn̄
ſm Inno. in. c. i. de baptiſmo. nō eſt neceſſe q̇
ad effectū baptiſmi ꝙ ſciat quid ſit baptiſm'
ſcȝ ꝙ infundat gr̄a. vel ꝙ ſit ſacramentū. nec
etiā opoꝛtet ꝙ credat hoc ipm. imo ſi ꝯtrariū
credit ⁊ reputat truſam ⁊ deceptionē. baptiſ/
mus tn̄ habet effectū ſuū: non req̇rit ꝙ bapti
ſans ſciat q̇d ſit eccl'ia. nec ꝙ gerat i mēte face
re qd facit eccl'ia. imo ſi ꝯ̄riū gereret i mēte. i.
nō facere qd facit eccl'ia. ſed tn̄ facit. q2 formā
ſuat. nihilomin' baptiſat dūmō baptiſare in
tēdat. vn̄ ſi q̇s i neceſſitate vadat ad infidelē:
⁊ dicat ei. Baptiſa me dicēdo ei formā. ſi ille
baptiſat eū ſm intētōȝ petētis intēdēs facere
qd alij baptiſātes faciūt: eſſet baptiſm'. ſec' ſi
intēderet ſolū lauare. Land. tn̄ i. iiij. di. v. q. ij
dicit. ꝙ ſi nō intēdit facere qd facit eccl'ia ꝙ n̄
ē baptiſm'. Sed opi. Inno. mihi placet. q̃ȝ/
uis iſta ſit mag' tuta. q2 ſic̄ furioſus ⁊ amēs.
q2 nihil itēdere p̄nt nō baptiſāt. ſicvt ꝙ intē/
tio baptiſādi req̇rat ſaltē. ⁊ h̄ pōt dici itēdere
qd intēdit eccl'ia. ⁊ ſic intellexerit Landul.
¶Vtꝝ requirat intētio actualis in baptiſan 8
te? R. Land. in. iiij. di. vi. q. iij. ꝙ nō de neceſſi
tate. nec ſufficit humilitas ꝑcſe. q̇ licet poſſit
exire in actū. tn̄ nūq̃ȝ exit. Virtual' aūt ſꝑ eſt
neceſſaria. Dr̄ aūt virtual' qn̄ q̇s habuit actu
alē intētionē nudā miſtrandi ſacr̄m. ⁊ ex illa
motus ē ad miſtrandū. poſito ꝙ actualit' nō
cogitet cū miſtrat. virtualiter tn̄ manet inten
tio ꝑma. ⁊ hec eſt que mouet. q2 volūtas ꝑ ſu
um impiū mouet potētias inferioꝛes ad act'
ſuos: vt pedē ad ambulādū ⁊ hmōi. Cū g̃ vo
lūtas intēdit aliq̇d exequi mouet potētias in
ferioꝛes ad exequēdū. Et licet ceſſet actualit'
intētio volūtatis. manet tn̄ executio potētie
actualis. Exemplū cū i me ſit actual' intētio
eūdi ad eccl'aȝ impo pedē moueri. ⁊ licet i me
dio mot' ceſſet intētō actual'. manet tn̄ motio
pedis. Dicit tn̄ Ri. ꝙ ſi baptiſans nō ſit dili/
gēs i applicādo intētionē ſuā ſm ꝙ decet ad

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

ipm actum: nō excuſaꝫ a pctō.
9 ¶ Utꝝ quis debeat potiꝰ baptizari a malo ſa
cerdote qꝫ a bono laico? R. Lanđ. vbi. ś. diſ.
v. q. ij. ꝙ ſic. qꝛ bonitas miſtroꝝ nō tm̄ ſpectat
ad ſacrm̄ qꝫ auctoritas. intellige qn̄ ē ꝑatꝰ ba
ptizare. alꝭ nō. vt. j. §. xiij.
10 ¶ Utrū ſacerdos exn̄s in mortali peccet mor
taliter baptiſando? R. ſm̄ Ri. in. iiij. di. v. ꝙ
ſic. niſi conteratur de peccato. vl' niſi baptiſet
in articulo neceſſitatis. qꝛ tunc nō peccat. Li
mito hoc veꝝ qn̄ de peccato nō aduertit. neqꝫ
ꝙ ꝯtritōem debeat habere.
11 ¶ Utꝝ nō ſacerdos baptizans in aqua ſan-
ctificata ꝯferat ſacrm̄? R. Ri. in. iiij. di. v. ar.
vi. q. i. ꝙ ſic. ſed peccat mortaliter niſi i neceſſi
tate qn̄ aliā habere nō pōt.
12 ¶ Utꝝ baptiſmus ſit ſuſcipiēdus ab hereti-
co vl' excōicato. ꝑciſo. ſuſpēſo ⁊ hmōi? R. In
no. in. c. fraternitati. de cle. ex. mi. ꝙ nō niſi in
neceſſitate. ⁊ voluntarie ſuſcipiēs ſine neceſſi
tate ab heretico aut quocunqꝫ ab eccleſia ꝑ-
ciſo. aut ſuſpēſo a iure vel ab homine. nō reci
pit grām. i. q. i. multi. ⁊. c. ſe. qꝛ facit ꝯ īſtituti
onē ecclie. ⁊ ſic peccat mortaliter. In necītate
aūt licet. xxiij. di. §. ſi veꝝ. Si vo nō ſit ꝑci-
ſus ab ecclīa qꝫuis ſit i mortali. poſſet q̄s reci
pere dūmō eū nō īducat ad miſtrādū. etiā ſi
aliū poſſet hr̄e. ꝯcor. Ri. vbi. ś.
13 ¶ Utꝝ credēs baptizare maſculū baptizat ⁊
feminā: vere ꝯferat ſacrꝫ? R. ſm̄ Ho. ꝙ ſi ſim
plr baptizat eſt baptizata. ſilr ſi intendit ba-
ptizare ꝑſonā cuiuſcunqꝫ ſexus ſit. Sed ſi ſo
lū intēderet baptizare maſculū tm̄. ſic nō cō
ferret ſacrm̄ ⁊ nō eſſet baptizata.

Baptiſmus vi. q̄ ad eū q̄ baptizā-dus eſt.

1 Utrum in vtero matris
totaliter exn̄s nec ex aliquo appa-
rens ab extra ſit baptizādus? R. ꝙ nō. c. qꝛ i
maternis. de ꝯſe. di. iiij.
2 ¶ Utꝝ mr̄ ſit apiēda? R. ꝙ nō. ſi ē viua. qꝛ nō
ſūt faciēda mala vt veniāt bona. ſecꝰ ſi iam eſt
3 ¶ Sed nūq̇d ſi appet aliq̇d extra mortua.
poterit baptizari? R. aureolꝰ vbi. ś. ꝙ ſic ſi ps
ꝑncipal. Si vo appareat pes vel manꝰ tenet
ipe ꝙ nō. Lanđ. i. iiij. di. iiij. q. i. tenet ꝙ ſi pes
vl' manꝰ appareat ꝙ dꝫ baptizari. tn̄ natꝰ po-
ſtea dꝫ iteꝝ baptizari iſto mō. Si tu non es
baptiſatꝰ ego te baptiſo in noīe patr. ⁊c. Dn̄s
Car. in cle. fidei. de ſum. tri. tenet. optet ꝙ totꝰ
ſit natus: niſi neceſſitas imineat. qꝛ in tali ne
ceſſitate id qđ appet dꝫ baptizari ꝓpt occul-
tā opatōem ſpūſſcti. i. q. i. multi. circa mediū
Glo. i. c. ſi ad mr̄is. de ꝯſe. diſt. iiij. tenet ꝙ nō
pōt baptizari. ꝑ. c. q̇ i mr̄nis. e. di. Rō qꝛ qui
nō ē ꝑfecte natꝰ nō pōt dici hō. l. qđ certū eſt
C. de poſthu. he. inſti. vbi oꝫ ꝙ ſit totꝰ natꝰ vt
dicaꝫ q̇s poſthumꝰ. Alij dicūt ꝙ ſi caput ap
paret dꝫ baptiſari. l. cū i diuiſis. ff. đ re. ⁊ ſup.
fu. facit. c. ſi baptiſat. đ ꝯſe. diſ. iiij. multiplex
ē alia opi. doc. i h̄. ſed tu tene opi. Lanđ. q̄ ē ſe
curior ⁊ valde pia. quā tenet tho. ⁊ Ri. i. iiij.
¶ Quid ſi naſcaꝫ cū pelle ſecūdina poterit ne
baptizari? R. Aureol'. vbi. ś. ꝙ ſic. 4
¶ Utꝝ monſtrum ſit baptiſandū. ⁊ quō? R. 5
ſm̄ Landul. i. iiij. di. vi. q. ij. ꝙ ſi ꝑpendaꝫ du
as hr̄e animas. vtputa duo habet capita. q̄t
tuor pedes. duas ſpinas i dorſo et hmōi. tūc
baptiſeꝫ quilibet ꝑ ſe. ⁊ intingaꝫ in loco quili
bet ꝑ ſe. Si vo dubitaꝫ an ſint due aīe. vtpu
ta. qꝛ habet quattuor manus. et vnū caput.
vel duas ſpinas in dorſo. tunc credo ꝙ debe-
at baptiſari ꝑncipalis abſolute. ⁊ aliꝰ poſtea
ſub cōditione. ſ. ſi tu nō es baptiſatus. ego te
baptiſo ⁊c. nec baptiſet intētione vaga. ſed de
terminādo ſe ad vnū. alꝭ nihil faceret ſm̄ hē
ricum in quolibet.
¶ Utꝝ requiraꝫ ꝯſenſus baptizati? R. Aure 6
olꝰ diſt. iiij. q. i. iiij. ſen. ꝙ nō i puero. In adul
to vo ſic. verus vl' interpretatiuꝰ. vn̄ vi vel re
clamās ſi baptiſeꝫ nec recipit ꝑmū effectum.
nec ſecundū baptiſmi. Sed de habēte cōſen
ſum interꝑtatiuum eſt dubiū. ſicut qui ꝑ mi
nas vel penas conſentiret. Et licet quidā di-
xerit nō ſuſcipe characterē baptiſmi. Alij ſci-
entes ꝙ volūtas coacta voluntas eſt: tenent
cū. s. Bo. in. iiij. di. iiij. ar. ij. q. i. ꝙ ſuſcipit. ni
ſi intēderet nō ſuſcipe ſacrm̄. ſed ſolū illudere
⁊ tales penas euadere. qꝛ tūc nō ſuſcipet. Silr
Lanđ. in. iiij. di. iiij. q. i. tenet ꝙ q̄ diſſentit in
corde neceſſario ē rebaptiſandus.
¶ Utꝝ in adultis requiraꝫ intētio vt recipi- 7
ant baptiſmū? R. Ri. in. iiij. diſt. vi. art. ij. q.
iij. ꝙ ſic. vel in actu vel in habitu. In actu in
illo qui prius habuit intentionē nō recipien
di. quia neceſſe eſt vt habeat in actu contrari
am. ſ. recipiēdi. alꝭ nō expelleret contrariam.
⁊ ſic nō recipet ſacramentū. Silr quādo ali-
quis admonetur vt actu ꝯſentiat. requiritur
ꝯſenſus actualis. aliter nō ꝯſentiret nec actu
nec habitu. quia habitu diſpoſitus dicaꝫ ho
mo quādo ſi actualiter et deliberate recogita
ret de illa re actualiter conſentiret in illā. alꝭ
ſufficit habitualis. ſicut ſi quis cathecumi-
num nudum baptizaret actu nō cogitātem

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

ꝺe ſuſceptiōe baptiſmi vel furioſum ſiue amē
tem. qui añ amentiā habuit intētionē recipi/
endi. vel nunq̄ȝ habuit ꝯtrariam.
8 ¶Utrum requiratur fides in adultis? R̄n.
ſm s. Thomā in. iiij. diſt. vi. ꝙ non quo ad
characterem ſuſcipienduȝ. ſed bñ quo ad ha
bendam grām.
9 ¶Utrum requiratur rectitudo intētiōis? R.
ꝙ nō ad ſuſceptionē characteris. vñ qui reci/
pit baptiſmū ꝓpter queſtum ſicut iudei ſepe
faciunt: verum baptiſmū recipiunt: licet non
fructum baptiſmi.
10 ¶Utrum amentes ꝛ dormientes poſſint ba/
ptizari? R. ꝙ ſi ante habuerūt ꝯſenſum et ne/
ceſſitas immineat pn̄t baptizari. vt in dicto
c. maiores. in fi. Si vero añ amētiam vel dor
mitōem ꝯtradixerūt. p̄ſumitur ꝙ ꝓpoſitum
duret. Et ideo nō ſuſcipiūt nec characterem
nec baptiſmū: vt ibidem. Si vero nō diſſen
ſerūt. tenet Aureol᷑. vbi. s. ꝙ ſuſcipiūt chara/
cterē. Hoc verū ſm Ri. vbi. s. dūmodo aliqñ
ꝯſenſerint de adultis loquēdo qui habuerūt
vſum rōis. Secus i illis qui nūq̄ȝ vſum rō/
nis habuerūt. qꝛ ſuſcipiūt characterē.
11 ¶Utrū pueri iudeoꝝ ſint baptizādi? R. ꝙ in
hoc fuerūt opi. diuerſe. quibuſdā dicētibꝰ ꝙ
nō inuitis parētibꝰ. ſed ego dico cū Sco. et
Landul. in. iiij. di. iiij. ꝙ etiam inuitis paren
tibꝰ ſunt baptizandi. nō quidē ꝑ ꝑuatas pſo
nas. ſed ꝑ principes aut eoꝝ dños ꝛ educādi
religioſe ꝛ caute ne occidātur a parētibꝰ. et ꝓ
hoc facit quod no. oldra. i ꝯſilijs ſuis vbi te/
net ꝙ iudei ſunt ſerui facti ꝑ paſſionē xpi. ex/
tra de iudeis. c. ꝛ ſi iudeos. ꝛ fuit mandatum
executioni ꝑ Conſtantinū. vt notat Hoſti.
in. c. conſuluit. de iudeis. Et hoc dicit Archi
di. xlv. di. qui ſincerā. Hoc idē tenet Tho. in
epl̄a ad duciſſam Lothoringie. Nā cū ſint
ſerui. princeps qui eſt eorum dñs pōt eos vē
dere. ar. C. ſi ſer. expor. vene. l. i. ꝛ. ij. Et ꝑ iſtaȝ
rationē tenet Archid. in. c. fraternitatem. liiij
diſt. ꝙ poteſt eis auferre bona eorū cū nō ha/
beāt ea niſi vt peculium. allegat. c. iudei. el ſe/
cūdo. de iudeis. vbi ſtatuit̄ ꝙ ſi ꝯuertātur nō
auferātur eis bona. ergo ſi nō ꝯuertūtur poſ/
ſunt eis auferri a contrario ſenſu. Melius fa
cit. c. ſicut iudei. eo. ti. vbi ꝓhibetur ꝙ ſine iu/
dicio terrene poteſtatis nullus eis auferat bo
na vel offendat. ergo ex cauſa legitima poſſēt
Preterea ſuſtinētur ex pietate ꝛ gratia. vt di
cit̄ i. c. ꝛ ſi iudeos. de iudeis. ergo nō debet tra
hi ad neceſſitatē. ff. de offi. ꝓcon. l. ſolent. in fi.
et ex hoc poſſet ſuſtineri opinio Aureoli. qui
cum Landul. ꝛ Sco. concordat. ꝙ inuitꝭ pa
rentibus poſſunt baptizari ꝑ dominos ꝛ be
nefacerent.
¶Utrum iudei adulti. aut alij adulti ſint cō
pellēdi ad baptiſmū? R. ꝺ iudeis tenet Sco. 12
vbi ſupra. ꝙ ſic ꝑ dominos eorum. ꝓ quo fa/
cit tex. in. c. de iudeis. xlv. diſt. ꝛ. c. maiores. ꝺ
bap. vbi ꝯmēdatur ille rex qui coegit infide/
les baptizari. Sed contra eſt tex. i. c. ſicut iu
dei. ꝺ iudeis. qui ꝓhibet compulſionē. Sed
ego dico verā opinionē Sco. intelligēdo de
compulſione indirecta. hoc eſt. ita ſūt anga/
riādi ꝛ in ſeruitutē redigēdi ꝙ eis eueniat vo
luntas cōuertendi. ſicut exponit Grego. ſup
illud. compelle itrare. facit. c. vltimū. xxiij. q.
iiij. cum glo. ꝛ. q. vi. c. iam vero. ſed de cōpul/
ſione directa nō licet. quia deus voluntariū
vult militē. d. c. de iudeis. Sil'r idem dico ꝺ
alijs infidelibꝰ.
¶Utrum liceat emere aquaȝ vel laborem ab 13
eo qui nō vult aliter baptizare. vide. j. ſymo/
nia. ij. §. xij.
¶Quid ſi nō vult baptizare niſi ꝯmittat of 14
ferēs aliqd̉ mortale. puta adulteriū? R. Lan
dul. vbi. s. ꝙ ſi ipe nō pōt baptizare. puta qꝛ
mancꝰ vel mutꝰ nullo mō aſſentiat. qꝛ fides
offerētis ꝛ operatio ꝛ deuotio baptiſmū flami
nis impetrabit. qꝛ credendū eſt ꝙ i talibꝰ ne/
ceſſitatibꝰ diuina pietas ſupplet.
¶Utrū requiratur ꝯtritio de peccatis factꝭ añ 15
baptiſmū a baptiſando? R. ſm Alex. de ales
in ſecūda ſcd̄e. ꝙ ſic. de neceſſitate ꝺ omnibus
mortalibꝰ que recordat̄. etiā de venialibꝰ i ge
nere. ꝛ forte de venialibꝰ maioribꝰ que recor/
datur particulariter. aliter nō ſuſcipit gratiā
baptiſmalē. ſ. gratiam ꝛ remiſſionē peccatoꝝ
ſed bene ſuſcipit effectum baptiſmi qui ē res
ꝛ ſacramentū. id eſt characterē. de ꝯſe. di. iiij.
c. oſtenditur. Sco. tamen in. iiij. diſt. iiij. cla
rius exprimendo dicit. ꝙ licet nō doleat ꝺ ve
niali ꝙ nō tollitur effectus gratie baptiſma/
lis. ſed tm̄ complementū. quia nō delet illud
veniale de quo non dolet. ꝛ ſic dicit̄ ficte ſim/
pliciter. vel ſm q̇d. ficte ſimpl'r accedit ad ba
ptiſmū ille qui habet in ſe mortale pctm̄ de q̄
nō vult penitere. ſed tm̄ recedēte fictōe. h̄ ē ad
ueniēte ꝯtritōe habebit effectū baptiſmi. ſ. re
miſſionē pctōꝝ. vt i. d. c. oñdit̄. i fi. Et h̄ itelli
ge quo ad penā pctōꝝ ꝓcedentiū baptiſmū.
ſȝ n̄ q̄ ad penā ſeq̄ntiū baptiſmū. Et iō pnīa
ē ei iniūgēda de ꝑpetratis poſt baptiſmū ſm
s. Bo. i. iiij. di. iiij. ar. ij. q. iij. Ficte ſm q̇d ac/
cedit q̄ n̄ dolet ꝺ veiali. ꝛ iſte n̄ hȝ ꝯplemētū.

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

Et aduerte φ hic nõ accipio ꝯtritionẽ ꝑ do/
loꝛe īformato a gr̃a. ſed pro doloꝛe qui exclu
dit actualiter obicem moꝛtalis peccati ī actu.
Tenetur etiaꝫ talis poſtea ꝯfiteri peccata añ
baptiſmũ ꝯmiſſa. vt pꝫ. ꝭ. ꝯfeſſio. ij. §. ij.

Baptiſmus. vij.

Baptiſmus. vij. q̃ ad effe/
ctũ. q̃rit vtꝝ ꝑ ip̃m auferant̃ oĩa
pctã? R. φ ſic. c. regenerãte. et. c.
ſine pnĩa. ꝺ ꝯſe. diſ. iiij. Rõ. qꝛ baptiſm⁹ ē ad
regenerãdũ inſtitutus. vñ ibi trãſit hõ ꝺ ptã
re tenebraꝝ ī adoptiõeꝫ filioꝝ dei. ꝛ ibi maxĩe
apit̃ largitas miſcðie dei ī p̃mo aduẽtu. Et h̃
ē q̃ð Pau. dicit ad Thi. ij. ꝑ lauacꝝ regenera
tiõis ꝛ renouatõis ſpũſcti quẽ effudit ī nos
1 ¶ Utꝝ ꝑ baptiſmũ tollat̃ oĩs pena Labũde.
R. φ ſic. pena q̃ retardat ꝛ excludit a vita eter
na. de ꝯſe. di. iiij. ſine pnĩa. hoc ē pena quã q̃s
deberet exoluere. aut ī hac vita. aut ī alia pro
pctĩs ꝯmiſſis anteq̃ꝫ vitam eternam intraret
alias autẽ penas nõ tollit.
2 ¶ Utꝝ baptiſmus tollat ꝯcupiſcentiã? R. φ
inq̃ꝫtum habet rõeꝫ culpe extinguit̃ ꝑ baptiſ
mũ. ſed inq̃ꝫtũ habet rõem vicij ſiue pene nõ
tollit̃ vt nõ ſit. niſi ſpãli dono dei ꝛ miraclõ fi
at. ſed vt nõ obſit bñ fit ex infuſione grẽ q̃ ibi
fit ex qua ſupari põt. de ꝯſe. di. iiij. c. ij.
3 ¶ Utꝝ ꝑ baptiſmũ tollat̃ irregularitas? R. φ
illa que ꝓuenit ex defectu ſacramẽti nõ tollit̃
vñ bigam⁹ añ baptiſmũ vel poſt nõ põt pro
moueri. ſilr̃ coꝛrupta: vł añ vł poſt nõ põt ve
lari. ꝛ de his hr̃. xxvi. di. acuti⁹. Si ṽo ꝓue/
niat ex pctõ ſic tollit̃ ſm̃ cõiter doc. irregula/
ritas homicidij. ſed ſi homicidiũ fit ſine pec/
cato vt ī iudice ꝛ hm̃õi. ſic ſm̃ aliq̃s irregl̃ari
tas nõ tollit̃. vt nota. xxvi. di. c. deinde. ſed ſm̃
Sco. ī. iiij. di. xxxiij. irregularitas cuiuſcun/
q̃ꝫ homicidij tollit̃ q̃litercũq̃ꝫ ſit ꝯmiſſũ. h̃ ſe/
quit̃ glo. xxxiiij. di. c. ſi q̃s viduã. ꝛ. xxxij. di. §
ecce. Et hec ē verioꝛ opinio. Alia aũt irregl̃a
ritas q̃ ꝓuenit ex defectu nataliũ nõ tollitur.
4 ¶ Utrum tollat infamiam? R. φ ſic. ſm̃ glo. ī
ꝺ. c. ſine pnĩa. Rõ. qꝛ ꝑ baptiſmũ tollunt̃ pec
cata ꝛ ea que ſequunt̃ ex peccatis ſub ratione
qua ſunt peccata. ꝛ ideo cũ infamia cõſequat̃
pctm̃ ꝛ ſub ratione peccati. ideo tollitur.
5 ¶ Utrum ꝑ baptiſmũ ꝯferãtur homĩ gratia
ꝛ virtutes? R. φ ſic. ſm̃ glo. in. ꝺ. c. ij.
6 ¶ Utꝝ effectus baptiſmi eq̃liter ꝯferat̃ oĩb⁹
R. ſm̃. s. Bo. ī. iiij. di. iiij. ar. ī. q. iij. p̃me ptĩs
φ triplex ē effect⁹ baptiſmi. Prim⁹ character̃
imp̃ſſio. Scðs grẽ infuſio. Terci⁹ innocẽtie
reſtitutio. Quãtũ ad p̃mũ ꝛ terciũ equaliter
oẽs ſuſcipiunt. ſi nõ ficte accedũt: ſed tñ q̃ꝫ
ad ſcðm nõ. qꝛ gr̃a hꝫ duplicẽ actum. ſ. delere
pctm̃. ꝛ ſic magis delet in eo qui magis ꝯmi/
ſit. qꝛ delet omnẽ culpã. Scðs actus eſt ha/
bilitare ad bonũ. ꝛ in hoc maioꝛẽ efficaciã ha
bet in eo qui ſe magis diſponit. In ꝑuul' au/
tem equalis eſt efficacia ꝯmuniter.
¶ Utꝝ puer cũ defert̃ ad baptiſmũ. ſi occidat̃ 7
ſaluet̃? R. φ ſi occidit̃ ne baptizari poſſit ī odi
um baptiſmi ſeu xp̃i. ſic pie credo ſaluet̃. ſi ṽo
occidatur ex alio reſpectu: ſic damnabitur.
¶ Quid ſi puer moꝛeretur qñ baptizãs dixit 8
ego te baptizo in nomĩe patris. añq̃ꝫ comple
at? R. Rich. in. iiij. diſt. iij. art. ij. q. iij. pie cre
dendum eſt φ deus ſupplet. Unde ꝛ in cimi
terio debet ſepeliri. Similiter ſi ſacerdos im/
pediretur ne totum compleret. eſſet baptizã/
dus ſic. ſi nõ es baptizatus ꝛc̃.
¶ Utrum baptiſmus ſit reiterandus? Rñ. φ 9
nõ. immo tã miſtrãs q̃ꝫ ſuſcipiẽs ſciẽtes vlti/
mo ſupplicio plectunt̃. l. ij. C. ne ſa. bap. ite. ꝛ
ſunt irregulares. vt. ꝭ. irregl̃aritas. ī. §. xxiij.
¶ Utrum ignoꝛãs ſi facit ſe baptizari ſine cõ 10
ditione ſit irregularis ſi poſtea inuenit φ fu/
erat baptizatus? R. φ irregularis eſt. de ꝯſe.
di. iiij. qui bis. ſm̃ cõem intellectũ. Poteſt ta
mẽ ep̃us diſpẽſare in neceſſitate magna.
¶ Utꝝ nõ baptizatus credẽs ſe baptizatum 11
ſaluet̃? R. ſic. de preſby. nõ bap. c. apoſtolicã.
¶ Utrum ſuſcipiat characterem oꝛdinũ ſi oꝛ 12
dinetur? R. φ non. de preſ. nõ bap. c. ī. ꝛ. c. ve/
niens. Si celebrat tñ ignoꝛans. credit̃ φ cõ
ficiat virtute eccleſie ſm̃ Inno. hoc idem te/
net Tho. in. iiij. di. xxiij. ꝛ Albꝛ. et ſumma
confe. li. iij. ti. xxij. q. viij. et pluriũ. qꝛ virtus
ſpũſſancti vegetans eccl'iam ſuaꝫ ſupplet po
tentiam in tali ne eccleſia decipiatur.

Baptiſmus. viij.

Baptiſmus. viij. q̃ ad
eũ q̃ tenꝫ q̃
rit q̃s põt tenere ad baptiſmũ? R.
φ nõ põt tenere abbas. mõach⁹ vł
religioſus. de ꝯſe. di. iiij. nõ licꝫ. xvi. q. iiij. pla
cuit el. ij. Tamẽ ſi tenẽt ſunt compatres.
¶ Utꝝ pater vel mater? R. φ nõ ſi ſunt ī ma/ 1
trimonio intellige. xxx. q. ī. ad limina. al's cõ/
trahẽt cognationẽ ſpũalem. ꝛ etiã baptizan/
do niſi neceſſitate baptizarent.
¶ Utꝝ nõ baptizat⁹ poſſit tenere ad baptiſ/ 2
mũ? R. φ nõ. de ꝯſe. di. iiij. c. ī. baptiſmate. li/
cet baptizare poſſit. quia baptizans eſt de ne
ceſſitate ſacramẽti. nõ ſuſcipiẽs ſeu tenẽs ad

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

baptiſmū. Et ſi tenet nō erit cōpater. ſed bn̄
baptizās cū ſit vere pr̄ ſpūalis. Uide. ſ. Ma
trimoniū. iiij. impedimēto. vij. §. x.
3 ¶ Quot debēt tenere ad baptiſmū? R. ꝙ vn⁹
tm̄. de conſe. di. iiij. c. in cathecismo. et. c. non
plures. ſed tn̄ de conſuetudine nō ſeruatur.
4 ¶ Ad q̄d tenētur leuātes de baptiſmo? Rn̄. ꝙ
tenētur admonere quos tenuerunt. vt caſti
tatem cuſtodiant. iuſticiam diligāt. ⁊ chari
tatem teneant. ⁊ an̄ omnia ſymbolum ⁊ orō
nem dn̄icā debēt docere. vt in. c. vos an̄ om
nia. d̄ ꝯſe. di. iiij. ⁊ magiſter in. iiij. di. vi. c. pe.
dicit ꝙ exigitur a patrino diligens cura circa
eum ꝓ quo reſpondet. Quod limita verum
ſm̄ Tho. qn̄ parētes notabiliter negligunt.

Bellum

Bellum q̄d dupl'r dr̄. ſ.
ꝓprie ⁊ iproprie
b Prop̄e aūt bellū ē illud qd̄ au
ctoritate p̄ncipis ſupiorē nō re
cognoſcēt̄ indicit̄. vt eſt impator ⁊ papa. ſm̄
Ho. xxiij. q. i. c. i. ff. de capti. l. hoſtes. et. ff. de
v̄. ſi. l. hoſtes. ⁊ i iſto bello captiui efficiūt̄ ſui
⁊ bona efficiūt̄ capientiū. ⁊ ſequit̄ terciū ius. ſ.
poſtliminij. de q̄ i. l. poſtliminij. ⁊. l. ſi q̄d bello
⁊. l. hoſtes. ff. d̄ cap. Et hoc verū ſi bellū ſit iu
ſtū. Dn̄t tn̄ bona capta aſſignare capitaneo.
vt diſtribuat vnicuiqȝ ſm̄ merita. ſm̄ Bar. i
d. l. ſi q̄d bello. licet a p̄ncipio efficiāt̄ capiēti
um. Et h̄ verū credo qd̄ dicit Bar. niſi ꝯſue
tudo h̄ret ꝙ vnuſq̄ſqȝ ſibi retineret qd̄ cepit.
qȝ tūc nō tenet̄ aſſig̃re. qȝ illud intelligit̄ actū
qd̄ ē ꝯſuetū. l. ꝙ ſi nolit. §. q̄ aſſidua. ff. de edi.
edi. Hodie etiā ex ꝯſuetudine inter xp̄ianos
nō ſeruant̄ iura captiuitat̄ ⁊ poſtliminij. cui
ſtandū eſt. vt. l. poſtliminij. ff. de capti. ⁊ no.
Bar. in. d. l. hoſtes. ff. eo. Quid aūt ſit poſt
liminiū? R. ꝙ eſt ius amiſſe rei recipiende ab
extraneo in ſtatum p̄ſtinū reſtituēde. mori
bus legibuſqȝ ꝯſtitutum. dicit tex. i. d. l. poſt
liminiū. Un̄ quo ad hoc bn̄ eſt ſeruandū vt
ille q̄ aliqua ꝑdidit in iuſto bello quo ad eū
integre reſtituant̄. Et ideo nō currit p̄ſcp̄tio
ꝯtra eum ſm̄ glo. in. c. p̄ma accuſatione. xvi.
q. iij. Arma tn̄ de rigore nō reſtituunt̄. l. ij. ff.
de captiuis. ſed ſm̄ conſcientiam ſunt etiam
reſtituenda.
1 ¶ An autem hec locū habeant in bello indi
cto ab his qui de facto ſupiorem nō recogno
ſcūt. vt eſt rex fr̄acie. hyſpanie ⁊ hmōi? R. ſm̄
Inno. in. c. olim. el. i. de reſti. ſpo. ⁊ Bar. i di
cta. l. hoſtes. ff. de captiuis ⁊ poſtliminiū re
uerſis. ꝙ ſic. qȝ habent iura p̄ncipis.

¶ Bellū aūt improprie eſt illud qd̄ nō ē indi 2
ctū ꝑ p̄ncipē. ſȝ ꝑ inferiores q̄ recognoſcūt ſu
piorē. Et de hoc Pa. de iureiurā. c. ſicut. el. ij.
¶ Utrū bellū i dubio ſit p̄ſumendū iuſtū? R. 3
Pa. in. d. c. ſicut. quod in bello indicto a p̄n
cipe ſummo. in dubio p̄ſumitur iuſtū. ⁊ legi
timā cām eſſe in principe. iuxta notata ꝑ legi
ſtas. in. l. p̄ſcriptione. ⁊. l. fi. C. ſi cōtra ius vel
vti. pu. ⁊ ꝑ canoniſtas in. c. que in eccliar̄. de
conſtit. Sed in bello indicto a recognoſcēte
ſupiorē. in dubio p̄ſumit̄ iniuſtū. Et ſic intelli
ge Ho. ⁊ tex. d. c. ſicut. facit. l. vnica. C. d̄ gla.
⁊. c. i. de pur. ca. cum ſuis ꝯcordātijs.
¶ Quid requirit̄ vt ſit iuſtū? R. Pa. vbi. ſ. 4
ꝙ in bello ꝓprie oportet ꝙ ſubſit legitima ⁊
natural' cā. puta qȝ ꝯtumaces et rebelles ſūt
impio vel eccleſie. Adde ſcd̄o vt nō fiat anio
vindicandi. ſed puniēdi delinquētes. In bel
lo aūt ſecūdo mō dicto quinqȝ requirunt̄ ſm̄
glo. xxiij. q. ij. in ſumma. ſ. pſona. vt nō ſit ec
cleſiaſticus. cui nō licet ſanguinē effundere.
xxiij. q. viij. clerici. niſi neceſſitate ineuitabili.
Pn̄t tn̄ ſm̄ Tho. ſcd̄a ſcd̄e. q. xl. inducere ali
os ad iuſtū bellum. ⁊ eis aſſiſtere vt pugnāti
bus ſubueniāt exhortatōibus. abſolutōibȝ.
⁊ alijs ſpūalibus. Non tn̄ debent hortari vt
interficiant vel mutilēt. ſed vt fidem eccleſia
ſticam vel patriam liberent. Et licet aliq̄ in
terficiātur. nō tamē eis imputabit̄. ⁊ multo
mag' p̄lati hoc poſſunt. immo peccarēt ſi nō
facerent. xxiij. q. v. de occidēdis. de homici. po
ſtulaſti. ⁊. c. tua nos. xxiij. q. iij. maximianus
xxiij. q. i. in ſumma. ⁊. c. militare. de cle. percu.
c. iij. de reſti. ſpo. c. olim. el. p̄mo. Inno. tamē
in. c. quod in dubijs. de penis. limitat p̄dictā
exhortationē nō poſſe fieri quādo ſunt in ꝑ
cuſſionibus. ſed an̄ ſic. ⁊ mihi placet. ⁊ eſt ſe
curius. Secundo cauſa legitima: vt ꝓ defen
ſione ſua vel ſuorū. aut paternarū legū. xxiij.
q. viij. ſi nulla. Tercio ſi res. ſ. pro repetitione
rez et hmōi. dicto. c. olim. Quarto animus.
vt nō ex odio. ſed vt habeat debitū et huiuſ
modi. xxiij. q. i. quid culpatur. ⁊. c. militare.
Quinto auctoritas ſupioris. dicto. c. q̄d cul
patur. ⁊. l. vnica. C. vt ar. vſus inſcio p̄n. lib.
xi. Poteſt etiā fieri auctoritate epi. ſm̄ Hoſt.
in ſumma. p̄cipue quando pugnatur ꝓ fide.
vel cōtra eum qui ꝓ peccato mortali excōmu
nicatus nō vult parere.
¶ Utrū ſi aliqd̄ predictoꝝ defuerit teneatur 1
ad reſtitutionē tam damnoꝝ datoꝝ qȝ etiā
raptoꝝ bonoꝝ? R. Ho. eo. ti. ꝙ ſic. ſi deficiat
ſecundū vel terciū. Si tamē res ſubſit. ꝙ. ſ. ꝑ

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

rebꝫ repetēdis factū ſit nō tenet̄ q̄ mouit bellū
reſtituere qđ ibi cepit: dūmodo non excedat
qđ hr̄e debebat. Et hoc verū ī foro pn̄iali: vbi
habet locum liquidi ad nō liquidū compēſa
tio. ſicut ſi quis ꝯfiteatur ꝑ furtum accepiſſe
x. nō cogetur reſtituere: ſi debet habere alia. x.
ab eodem. Si ṽo damnificauit plus aduer
ſariū. nō credo excuſatū. niſi ꝯcurrat ſimꝉ au
ctoritas: niſi ī caſu qn̄ vim vi repellere licet. ſꝫ
tenetur compēſare damna data cū eo qđ de/
bet hr̄e. ⁊ ſi plus habet reſtituat. c. qui habe/
tis. ⁊ in. c. ſe. xiiij. q. v. ⁊ in. d. l. hoſtes. ff. de ca/
pti. ⁊ ſm̄ qđ dico ī. §. ſequēti.
6 ¶ Utrū iſtis inferiorībꝫ a pn̄cipe liceat facere
bellum? R. Pa. ī. d. c. ſicut. ꝙ aut is qui facit
bellū habet iuriſditōem ſuꝑ his quibꝫ guer/
ram facit. ⁊ illi ſunt ꝯtumaces ⁊ rebelles. ⁊ ſic
poteſt ſtatuere ⁊ concedere ꝙ liceat vnicuiqꝫ
res eorū īuadere ⁊ ſuas facere. ⁊ liberos homi
nes rebelles capere ⁊ detinere quouſqꝫ dn̄o re
pn̄tari potuerit. c. a nobis. de ſen. exco. Si au
tem nullam iuriſditiōem ſuꝑ eos habēt non
poſſunt ſine auctoritate pn̄cipis niſi eſſent in
uaſi. quia tūc poſſunt ſe ⁊ ſua defendere cū mo
deramine inculpate tutele. ⁊ hominē ꝑcute/
re ⁊ etiam occidere: vt latius dicam. ȷ. Defen
ſio. Nō poteſt tamē aduerſariū cap̄e ⁊ nec in
uadēdo res aduerſarij ſuas facere. Quod in
tellige niſi ī recōpēſatiōꝫ dānorū ſuorū. ⁊ in ſa
tiſfactionē expēſarum. laborum ⁊ operū etiam
ipm̄ adiuuātium. di. i. ius gētiuꝫ. xxiij. q. vij
ſi de rebꝫ. vꝉ niſi ī territorio ſuo eos delinquē
tes inuenirēt. Item quādo talis ſuꝑiorē ꝫ nō
habet coram quo ſua repetere poſſit res ſuas
ꝓpria auctoritate repetere poſſet et recuꝑare.
l. iudei. ⁊ l. nullus. C. de iudeis.
7 ¶ Utrū ſubditi teneātur ire ad bellum iuſtuꝫ
dn̄o mādante? Rn̄. Pa. in. d. c. ſicut. el. iij. ꝙ
ſubditorū quidam ſunt vaſalli ꝓprie. vt ſūt
qui tenēt feudum ab eo. Quidam vaſalli im
proprie. vt ſunt ſubditi ratōe originis vꝉ do
micilij. nihil tamē ab eo detinēt. ⁊ tales ꝓprie
nō ſūt vaſalli. lꝫ ibi habeāt poſſeſſiōes. nec te
nētur dn̄o p̄ſtare fidelitatē. Quidā ſunt mi/
lites veri: vt qui iurāt q̄ ponit glo. ī. l. pe. ff. ex
qui. cau. ma. que ſunt. ȷ. miles. Quidā nō ve
ri milites: ſꝫ tm̄ reſpectu honoris qui iſta nō
ꝑmittūt ſed viuūt vt alij ciues: vt ꝑ Cy. in. l.
i. C. de iur. ⁊ fac. ig. Iſtis p̄miſſis diſtinguo.
aut dn̄s vult alios pro libito volūtatis inua
dere nō fauore reipublice: ⁊ nō tenētur eū ſe/
qui etiā vaſalli ꝓprie. ar. c. đ forma. xxij. q. v.
niſi aliud habeat ꝯſuetudo vꝉ pactū. Aut do

minus inuaditur: ⁊ tūc ſi timor eſt ſubitane/
us ⁊ improuiſus. om̄es apti ad pugnam ſeu
cuſtodiā: tenētur fauore reipublice. Nā cleri
ci hoc caſu tenētur ad cuſtodiam. c. ꝑuenit. ⁊
quod ibi notatur. de imu. eccle. Facit. c. om/
ni timore. xxiij. q. viij. Aut nō eſt talis timor
⁊ tūc vaſalli ꝓprie dicti tenētur: ꝑ dictū. c. de
forma. ⁊ milites veri. ꝑ. d. l. pe. Alij ṽo nō ſūt
compellendi. dūmodo dn̄s ſufficiat de ꝑ ſe ex
redditibꝫ quos habeat a loco. Nam ꝓpter h̄
honorāt dn̄m ī redditibus. gabellis ⁊ huiuſ
modi. vt neceſſitatꝭ tempore eos defendat. ar.
xxiij. q. v. pn̄cipes. ⁊ c. regum. Si ṽo nō ſuffi
cit ꝑ ſe: tūc om̄s tenētur ꝓ ſalute dominij: vt
patet ex. c. ſi nullus. et dicto. c. omni timore.
xxiij. q. viij.
¶ Utrū ſbditi ſequētes dn̄m ī iniuſto bello ex/ 8
cuſent? R. Pa. ī. d. c. ſicut. qđ Inno. dicit ꝙ
nō: ſi ſciēter hoc faciūt. nec excuſant̄ ex timore
amittēdi feudū vꝉ alia bona. xxxij. q. v. ita ne
Si ṽo dubitāt ⁊ inquiſierūt q̄ꝫ tuꝫ potuerūt
ꝑitiores. ⁊ ſꝑ dubij remāſerīt: excuſant̄ ꝓpter
bonū obediētie. c. q̄d culpat̄. xxiij. q. iij. alr̄ nō
ar. c. cū inhibitō. de clā. deſpō. nō tn̄ excuſant̄
amici ⁊ cognati ⁊ alij q̄ volūtarie adiuuāt ta
lē in dubio. Immo ſi erat iniuſtū de oī dāno
dato tenētur ad reſtitutōem.
¶ Utrū ſubditus q̄ ī dubio bellādo multa ac 9
quiſiuit teneat̄ ea reſtituere: cognito ꝙ belluꝫ
erat iniuſtū? R. ꝙ ſic. om̄ia que habet. Et cre
do ꝙ etiā ꝯſumpta. qꝛ nūq̄ꝫ habuit bonam fi
deꝫ. ex quo ſꝑ dubius permāſit. Et de hoc vi
de infra Preſcriptio. §. iiij. ⁊ ſm̄ illam diſtin
ctōem dic.
¶ Utrū om̄s exn̄tes ī bello iniuſto teneātur in 10
ſolidū? R. ſm̄ Mo. ti. re. ī. ꝙ ſic de om̄i dam/
no quod ſuo auxilio. ꝯſilio. fauore datū eſt.
qđ aliter datū nō fuiſſet. ar. xvij. q. iiij. oēs. et
ij. q. i. notū. ī ſi. Si ṽo ꝓbabiliter credit ꝙ ꝓ
pter ſuū auxilium. ꝯſiliū. fauorē nō plus fece
rint q̄ꝫ alr̄s facturi erāt: n̄ tenet̄ niſi de his que
ipe habuit: vꝉ damnū dedit. vꝉ aliquis de fa/
milia ſua directe ⁊ occaſionaliter. ar. de ſen. et
re iudi. c. i. ⁊ de eta. ⁊ qua. or. c. tuā. Et de h̄ vi/
de etiā. ȷ. furtū. §. xvi.
¶ Sed q̄rit̄ q̄d tenet̄ reſtituere faciēs bellum 11
iniuſtū? R. Mo. vbi. ſ. ꝙ tenet̄ de oībꝫ dam
nis que ipe vꝉ ſui intulerūt aduerſario vel eiꝰ
hominibꝫ. tenet̄ etiā ꝓprijs hominibꝫ đ damnis
datis ab aduerſarijs.
¶ Utrum habēs iuſtum bellum teneatur in 12
aliquo đ damno aduerſarij? R. Monal. vbi
ſupra ꝙ nō tenetur de illis damnis que bona

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

fide intulit a quibus ꝯmode abſtinere nõ po
terat ſm cõſuetudinẽ pugne. Si qua tamẽ
animo craſſandi ⁊ malicioſe intulit. cum al's
poſſet abſtinere ⁊ ſibi cõſulere. tunc tenetur
compẽſare cũ damno ſibi dato ⁊ ſi excedunt
tenet eis ſatiſfacere.

13 ¶ Utrũ hñs iuſtũ bellũ teneat de damno da/
to ſubditꝭ aduerſarij:? R. qui. ſ. ꝙ nõ. immo
licite bona capit. nõ ſolũ aduerſarij. ſed etiam
fautorũ ⁊ ſubditorũ ſuorum donec ſibi ſit ſa/
tiſfactũ. Subditi tñ aduerſarij qui deum ti/
mentes nolunt dño ſuo i bello illicito impẽ/
dere auxiliũ vl' cõſiliũ nullatenus ſunt ſpo
liandi. ne pena excedat autores. ar. ď his que
fi. a ma. par. ca. queſiuit. ⁊. i. q. iiij. c. i. Immo
ſm Ri. in. iiij. di. xv. qui ſciẽter talibus inno
cẽtibꝫ inferũt damnũ tenent ad reſtitutõem.
Verũ credo niſi dñs eorũ directe vl' indirecte
ex pſonis vl' rebꝫ eorũ iuuaret. Multo magꝭ
tenet ad reſtitutõem qui damnificat nõ ſub
ditos aduerſarij innocẽtes ſciẽter. vt ſunt ec/
cl'iaſtici ⁊ hmõi. Secus autẽ eſſet ſi a caſu
damnificaret hoc nõ intẽdens. nec obligatꝰ
intẽdere. vtputa qꝛ bellãs ꝯtra aduerſarium
nõ valẽs eum impugnare. incendit ciuitatẽ.
⁊ ſic comburunt eccl'ie ⁊ bona ipſius ⁊ aliorũ
innocẽtium. nã tunc nõ teneret. ⁊ ſic patet ꝙ
eccl'ie incaſtellate poſſũt incẽdi. et bona ibi re
poſita ex quibꝫ ſuſtẽtabant ꝯtra hoſtes i in/
iuſto bello pñt capi. non incaſtellate v̄o a ꝓ
poſito nec res eccl'ie ſunt auferẽde. ⁊ ꝯtrariũ
faciẽtes tenẽtur ad reſtitutõem.

14 ¶ Utrũ dñi qui habuerũt bellum ad inuicẽ
poſſint ꝯponere ſimul de damnis:? R. Mo/
nal. ti. reſti. ille qui habuit iniuſtũ bellũ non
põt componere i p̄iudiciũ hoim ſuorũ qñ ipe
teneat eis de damnis que paſſi ſunt: niſi ⁊ ipi
fuerint i culpa. Hoc verũ i foro conſcie. ſi ad
talẽ culpã nõ venerunt ex eius pſuaſiõe al's
nõ facturi. Ille autẽ qui habet iuſtum bellũ
debet pcurare ꝓ viribus vt ſatiſfiat ſuis ho/
minibus. Et ſi nõ poteſt: ⁊ ipſi homĩes ꝯtradi
cunt compoſitioni ſm Monal. nõ poteſt de
damnis que paſſi ſunt in incẽdijs et rapinis
componere. facit i ar. l. i. ⁊. l. tranſactõis. pla/
citũ. ⁊. l. pſes. C. de tranſac. ⁊. c. fi. de ma. ⁊ obe.
Sed ego credo ꝙ in oĩbus põt. arg. eorũ
que notãtur i. l. fi. C. ſi cõtra ius vel vti. pub.
⁊ i. c. que i eccl'iarũ. de cõſti. vbi patet ꝙ ex rati
onabili cauſa poteſt p̄nceps tollere rẽ vniꝰ ⁊
dare alteri. ⁊ nõ poteſt eſſe maior ratõ qꝫ fa/
uor publicus. carere bello. Et ſil'r poterunt q̄
habent iura imperialia. Vñ Hoſti. tenet ꝙ
qñ duo milites habuerũt iniuſtum bellum.
inuicẽ pace inter eos facta ⁊ damna remiſſa
ꝙ hec remiſſio extẽdit ad oĩes vtriuſqꝫ par/
tis. licet nõ cõſentiãt quãdo pax aliter habe/
ri nõ poſſet. allegat. l. ꝯuẽtionũ. ff. de pac. Cõ
cordat Pa. in. c. noſtra. ď iniur. Aduerte hic
ſm eũdem qua vbi ſupra. ꝙ nomĩe damni ꝓ
prie ⁊ ſtricte venit diminutio patrimonij per
aliũ facta. l. iij. ff. de dam. infec. Et ideo nõ ve
niũt expẽſe facte ꝓpria voluntate: etiã coacta
nomĩe damni. Quod nota. ꝓ ſtatutis ⁊ ſimi
libꝫ odioſis. Itẽ limita ꝙ p̄dicta remiſſio nõ
valet quo ad damna data eccl'ijs ⁊ eccl'iaſti/
cis pſonis. niſi p̄lati ipãrũ ꝯſentiãt.

¶ Utrũ dñs teneat mãdatario de dãnis quei 15
bello eſt paſſus:? R. ſm Pa. i. d. c. ſicut. ꝙ ſic.
niſi cã pietatis. humanitatis vl' parẽtele bel/
lũ fecerit. vl' niſi ex debito teneret. vl' niſi aliq̇d
recipe ꝯuenerit ꝓ mercede. Et vide de hoc. j.
Mãdatũ. §. v. Et h̄ itellige ď damnis q̄ ve
riſil'r potuit mãdãs ꝓuidere.

¶ Utrum occupata p p̄ncipes xp̄ianos. qui 16
hodie inter ſe bella gerẽtes ꝓpria temeritate
quod vnus quiete poſſedit ab antiquo. aliꝰ
violẽter de nouo accipit. ſint reſtituẽda:? Rñ.
do. An. in. c. quod ſup his. de voto ſm Ho/
ſti. ꝙ nõ videt quomõ iuſte teneãt. nec qualr
ter ꝯfeſſores eorũ pctã q̄ꝫq̄ꝫ notoria palpitent
nec qualiter ab eiſdẽ elemoſynas aut poſſeſſi
ones accipiãt aut eos abſoluãt. vñ caueãt ne
cateruatim ad inferos vadãt ⁊ alios ſecũ tra
hãt. nec credit ꝙ i italia p̄ſcribi talia poſſint.
c. fi. de pſcp. Et iõ reſtituere tenẽtur.

¶ Utrũ clericus i bello iuſto cũ dño ſuo va/ 17
dens qui lucrat aliqua de bonis aduerſario/
rum teneat ea reſtituere:? R. Monal. ti. reſti.
ꝙ ſi ea rapuit: peccauit capiendo. ⁊ reſtituere
tenet eis a quibus abſtulit. qꝛ illã rẽ capiẽdo
nõ potuit facere ſuã. qꝛ ſicut dñs nõ potuit
ei dare auctoritatem bellãdi. ſic nec rapiẽdi.
Poſſet tñ retinere ſi guerra durãte dñs vt il
lam teneat ꝯſenſit. Si v̄o nõ ipſe rapuit. ſꝫ
ſibi ab his quibus licuit rape data fuit. tunc
ñ tenet reſtituere. Quod verũ credo qñ ex cõ
ſuetudine quilibet qď rapuit ſibi retinet. al's
ſecus. qꝛ de iure quilibet tenet capitaneo aſ/
ſignare. vt illa diſtribuat. vt. l. ſi quid bello. ⁊
ibi Bar. ff. de capti. ꝰ ſine eiꝰ auctoritate tene
re nõ poterit. facit. c. dicat. xxiij. q. v. niſi vt di
xi ꝯſuetudo ſit i ꝯtrariũ.

¶ Utrũ liceat omni tpe bellare:? R. ꝙ in bello 18
iuſto nõ licet bellare i q̄dragesima. nec i die/
bus feſtiuis: niſi neccitas vrgeat ineuitabil'.

rex.eſt cum glo.in.c.ſi nulla.xxiij.q.viij. Itē
nec tempore treuge.c.i.de.treu.ꝛ pace. Quod
intellige in pugnatore:nō in defenſore.vt no/
tat pdicta glo.
19 ¶Utrū in bello iuſto liceat vti deceptiōe.do/
lo vel inſidijs ad vincendū inimicos: Rn.ꝙ
ſic.dūmodo mendaciū nō dicant. vel fidem
pmiſſam nō frangāt.facit.c.vtilē ſimulatoꝝ.
xxij.q.ij.xxiij.q.ij.c.dn̄s.et.q.vij.in ſumma.
xiiij.q.v.dixit.vide glo.in.c.cupientes.in ꝟ.
malignātium.de elec.li.vi.
20 ¶Utꝝ locās arma.equos ꝛ hmōi.eūti ad bel
luꝫ repetat ſi amittant in bello: R. Inno.i.c.
ſicut.el.iij.de iureiurādo.ꝙ nō.q2 ſic ea cōdu
xit.ff.loca.l.itē querit.§.ſi quis ſeruū. facit.l.
videamus.§.fi.ff.eo.
21 ¶Utrum ꝯmodans poſſit ſimiliter repetere:
R.Inno.vbi.ſ.ꝙ nō.quia non exceſſit fines
contractus.ff.commoda.l.ſi vt certo.§.vt in
terdum.
22 ¶Utꝝ tenēte aliquo rē meā liceat mihi vio/
lenter auferre: R. Panoꝛ.in.d.c.ſicut.aut in
cōtinēti recupare vult ꝛ licet.quia vim vi re
pellere licet.de quo.j.defenſio. Aut nō ſtatim
ꝛ ſic debet p iudicem eā recupare ſi poteſt.ꝙ ſi
nō poteſt:ſic in defectū iudicis poteſt dn̄s rē
ſuam etiam violenter ſi aliter nō poteſt face/
re recupare.ar.l.nullus.C.de iude.i glo.et.l.
aut ptoꝛ.ff.de his que in frau.cre.§.ſi debitorē
notat Inno.in.c.olim.el pmo.de reſti.ſpol.et
Alex.Ri.ꝛ Sco.in.iiij.diſt.xv.ꝙ ſi aliter nō
poſſum rē meā habere.licet furto eam tollere
de quo dic vt infra furtum.§.xl. Nō tamen
licet p mēdacium.q2 nō licet mētiri p alteri⁹
vita.xxij.q.ij.ne quis. Et ſic limita glo.in.c.
cupiētes.de elec.li.vi.

b BEnedictiō ſup pplꝫ qdā ſolē/
nis que fit cū illa ſolēnitate.ad/
iutoriū nr̄m ꝛc. Et hanc ſolum
epi poſſunt facere in tota ſua dioceſi.ꝛ archi/
epi i tota prouincia cum viſitāt.ꝛ legati i ter/
minis ſue legationis.ꝛ abbates quibus ex p
uilegio ꝯceſſum eſt.vt notat.xxvi.q.vi.mini
ſtrare.de cōſe.diſt.i.cum ad celebrandas.de
excel.pla.accedētibus.de puil.abbates.li.vi.
Alia ſimplex. Et hec fit a ſacerdotib9 i miſſa
abſente epo.aut de mādato eius cum pn̄s ē.
xxi.di.deniq3.xcv.di.ecce ego dico.
1 ¶Utꝝ bn̄dictio calicis.paramētoꝝ et hmōi
p miſſis celebrandis poſſit fieri a ſacerdote:
R.docto.in cle.attendētes.de ſta.re.tenēt ꝙ
nō.q2 ſunt potius ordinis epalis.ꝛ hoc idem
in.d.c.abbates. Sed iudicio meo nullo iu/
re eoꝝ dictū pbat. Et credo ꝙ immo poſſint
bn̄dicere paramēta.tali rōne motus pſb2 po
teſt oīa facere que ſunt ordinis: niſi ſint ordi
nis epalis.vel ſpāliter ei interdicta.c.q2uis.
lxviij.di.ꝛ.d.c.ecce.ꝛ.xciij.di.legimus.ſ3 bn̄
dictio paramētoꝝ cum nō ſit ordinis epalis
patet q2 competit abbatibus ex ꝯſuetudine.
vt tenēt docto.in.d.c.abbates.ꝛ.d.cle.atten
dētes.quod fieri nō poſſet ſi eſſet ordinis epi
ſcopalis.arg.eoꝝ que notant in.c.pe.de cōſe.
eccle.vel al.nec eſt etiā eis phibitum.ptꝫ.q2
in dicto.c.q2uis.pbibet ꝯſecratio ſacerdotū.
diaconū ꝛ ſubdiaconū.conſecratio virginū.
ꝯſecratio eccleſie vel altaris.chriſma confice
re.chriſmate frōtes baptizatoꝝ ſignare.pu/
blice penitentē recōciliari.ꝛ in.c.miſtrare.xx/
vi.q.vi.additur ꝙ nō bn̄dicat publice plebē
in eccleſia. Quod intellige vt dixi.ſ.et in.c.
conſulto.de conſe.diſt.i.ꝙ nec corpalia debet
ꝯſecrare:ergo veſtimenta poteſt.quia i.c.ve/
ſtimēta.ꝛ in.c.vaſa.de ꝯſe.di.i.nihil dicit de
epo. Quare credo omnia que ptinēt ad cele/
bratione miſſaꝝ que nō fiunt cū ſacra vnctio
ne:vt eſt calix ꝛ patena.ꝛ nō ſunt eis ſpeciali/
ter inhibita.ſicut ſunt corpalia que ab epo de
bent eſſe bn̄dicta.vt in dicto.c.conſulto.ꝛ a/
lia hmōi poſſunt bn̄dicere.ar.d.c.q2uis.ꝛ.c.
ecce.niſi epus eſſet pn̄s.q2 nō liceret.argu.c.
deniq3.xxi.diſt.
¶Utruꝫ abbates poſſint ſil'r bn̄dicere: He.
in dicto.c.abbates.tenet ꝙ ſic.omnia in qui/
bus fit verbalis ſolum bn̄dictio.et qn̄ faciūt
ad opus ſuaꝝ eccl'iaꝝ:al's non. Sed ego du
bito de bn̄dictione corporaliū que licet ſit ver
balis ſoluꝫ.tamē videt epis reſeruata.d.c.cō
ſulto.niſi dicamus derogatū p ꝯtrariā ꝯſue
tudinē.cum ſit potius epis reſeruata ratōne
dignitatis q3 ordinis. Et ideo abbates poſ/
ſent ex ꝯſuetudine.ar.d.c.accedētib9. Itē dic
de bn̄dictōe calicis.de quo.j.calix.§.i.
¶Utrum veſtis debeat iterꝝ benedici quādo
repetiat: R.ꝙ nō.niſi quādo fit talis repetia
tio:ꝙ ſine ipſa cum dicta veſte nō poſſet cele
brari.puta toti⁹ manice et hmōi.q2 cū amit/
tat formā:debet iterꝝ bn̄dici.ar.eoꝝ que notā
tur in.c.i.de ꝯſe.eccle.vel alta. Secus dico ſi
de ſtola fiat manipulus.vel de manipulo ſto
la.q2 nō videt alia forma.niſi ꝙ vnū breui⁹ ē
altero.q̄ quidē breuitas nō mutat formā.
¶Utꝝ ſponſa que nō eſt virgo debeat bene/
dici: R.ꝙ nō.xxxij.di.ſeriatim.imo bn̄dicēs

d

ſcđas nuptias ab officio ⁊ bñficio ſuſpenſus debet mitti ad papā. c. i. de ſecū. nup.

5 ¶ Utrū diaconus poſſit bñdicere mēſam: R. ꝙ nō pñte preſbro: niſi eſſet diaconus cardinalis. ſed abſente preſbro pōt ſm notata i. c. legitimus. xciij. di.

6 ¶ Utrum recipere pecuniā ꝓ bñdictione nubentium ſit ſymonia: R. ꝙ ſic. tex. eſt in. c. cū in eccle. de ſy.

7 ¶ Utrum mulier poſſit bñdicere: R. ꝙ non. niſi vt poteſt quilibet bonus xpianus. c. noua ꝺ pe. ⁊ re. qꝛ que ſunt ordinis nō cadūt ī mulierem. d. c. noua.

8 ¶ Utrū bñdictio mēſe ⁊ aque ſit certi ordinis R. ſm Inno. in. c. i. ꝺ ex. pla. li. vi. ꝙ bñdictō aque ſic. Et ideo eſſet irregularꝭ: excōicat⁹ vel ſuſpēſus ipſam bñdicēdo. ſecus de bñdictōe mēſe q̄ nō ē ordinis.

9 ¶ Utrū libri eccliaſtici ſint bñdicēdi: Rñ. ſm glo. in. c. i. de pigno. ꝙ nō.

Benefacere

Benefacere ex timore nō ex amore: ñ reputat̃ bñfacere. ſꝫ ꝓ nō facere. xxiij. q. v. ad fidem. xxxij. q. v. ſicut em̄. de ꝯſe. diſ. v. q̄cq̄d. lxxxvi. di. nō ſatis. ꝺ re. iur̃. qui ex timore.

Beneficium

Beneficiū ē q̄dā beniuola actio gaudiū tribuēs capiēti. ī li. feu. c. i. ex q̄. cau. feu. amit. Pa. in. c. vnico de ꝯmo. ⁊ i. c. ad audiētiā. ꝺ pſcp. Hec diffinitio ꝯphēdit qđcunqꝫ qđ ꝺꝛ bñficium. Sꝫ hic ꝺ eccliaſtico ſolū dicēdū ē.

1 ¶ Quottuplex ē bñficiū eccliaſticū: R. ꝙ aliud ē religioſū. aliud ſclare. Religioſuꝫ aliud ſimplex: vt canonicat⁹ regularꝭ: aliud duplex vt abbatia. ꝓorat⁹: vl' aliud hñs iuriſditōeꝫ. Sclare ꝟo aliud ſūmū vt papat⁹. aliud maius vt epatus. aliud mediocre ſeu duplex vt dignitas vl' pſonat⁹. vl' aliud hñs curā aiaꝝ aliud min⁹ ſeu ſimplex vt canonia capellania aduocatoria ⁊ hmōi. aliud nō hñs adminiſtrationē. Et iſto mō ꝺꝛ large bñficium. Et ē qñ q̄s hꝫ bñficiū nō ī titulū: vt ſūt capellani ad nutū āmouibiles. ſed qñ hꝫ ī titulū aliqđ bñficiū cui ē aſſignata dos quātumcūqꝫ ſit ſimplex: ꝺꝛ hr̄e bñficiuꝫ cū adminiſtratōe ſm Ge mi. in. c. pñti. de offi. or. li. vi

2 ¶ Utrū pbēda ſit quid ſpūale: R. Pa. i. c. dilecto. de pben. ꝙ ſi eſt annexa iuri canonie ꝑtim ē ſpūale ⁊ ꝑtim temꝑale. Si ꝟo nō ē annexa canonie: vtputa qꝛ ī eccliā nō ſunt pbēde diſtincte. ſed oīa cōia. ⁊ ꝑ caplm aſſignat̃ iſti vnū ꝑdiū in pbēda. ⁊ alteri aliud: vel q̄d ſile. vel etiā ſi ſunt diſtincte. tñ nō ſunt canonicatibꝫ annexe. qꝛ nō ē ibi numer⁹ canonicorū. tunc eſt mere tꝑale. et pōt ꝯcedi etiā laico ad ipſius ſuſtētationē.

¶ Utrū altaria que dant̃ in titulū ꝑpetuū dicantur bñficia: R. ſm glo. ī cle. ij. de deci. ⁊ ſequitur Ge. i. c. i. de ꝯſue. li. vi. ꝙ ſic. ⁊ appellatiōe officij altaria ꝑdicta intelligunt̃. facit. c. ij. de ꝯceſ. pben. Secus ſi nō dant̃ in titulū. qꝛ bñficia nō dicūtur ꝓprie. 3

¶ A q̄ dꝫ dari bñficiū eccliaſticū: R. ꝙ regulariter ꝑ ordinariū. niſi ex ſpāli ſtatuto vl' cōſuetudine ad aliū ꝑtineat. vt. j. dicā. 4

¶ Utrum capitulū ſede vacāte poſſit ꝯferre: R. ꝙ non illa bñficia que ad epiſcopi collationem ꝑtinent. Sed bñ poteſt ꝯferre illa que ad epiſcopū ⁊ ipſum capitulū ꝯmuniter ꝑtinent. Similiter talia bñficia poteſt conferre quādo epiſcopus eſt ſuſpēſus a collatōe bñficiorum. etiaꝫ ſi epūs haberet intereſſe in tali collatione tanq̄ꝫ platus. Et idem pōt epūs quādo capitulū eſſet excōmunicatū. ſeu maior pars maiori excōmunicatione. vel ſuſpenſum. c. ſi ad epm̄. ne ſe. vacā. lib. vi. Si vero ꝑtinet ad epm̄ collatio cum ꝯſilio capituli vl' aſſenſu. non poſſet capitulū intromittere niſi ſuſpēſus eſſet in mora petēde relaxatōis. Si ꝟo capitulū vel alius de ꝯſuetudine vl' ſtatuto deberet conferre de cōſilio epi defuncto epo. vl' in remotis agēte. ita ꝙ in breui ei⁹ pñtia nō poſſit hr̄i. nō ꝓpterea dꝫ differri collatio. vt in. c. ſi ad epm̄. 5

¶ Quid de bñficijs vacantibus in curia: R. 6 ꝙ omnia bñficia. dignitates. ⁊ pſonatus vacantes in curia romana non poſſunt conferri niſi ꝑ papaꝫ. Similiter bñficia. dignitates vl' pſonatus curialiū vl' accedētium ſeu recedentiū ꝺ curia ſi decedunt in locis vicinis curie ad duas dietas legales. que faciūt. xx. miliaria ꝓ die. l. i. ff. ſi quis cau. Et notat glo. in c. pñti. de pben. lib. vi. Unde ſi diſtarent per xli. miliare nō includerent̃. ff. de ver. ſig. l. iij. lēmita niſi ꝑdicti morerētur in loco ꝓprij domicilij vl' ꝓprie domus. qꝛ tunc nō reſeruantur pape. niſi eſſet talis curialis. qui licet haberet ibi ꝓpriū domiciliū. tñ ibi morabatur ſolum ꝓpter curiam. qꝛ tunc reſeruatur. Similiter reſeruat̃ quādo eſt curialis qui moritur in loco vñ recedit curia. vel in itinere dū curiam ſequeret̃ quantūcunqꝫ vbi decedit ſit remotus ab ipſa curia. Ulterꝰ ē ꝙ poſt menſem

Universitäts- und Landesbibliothek Düsseldorf

ſi non fuerint collata bn̄ficia p̄dictoꝝ. ꝯferre
pn̄t illi ad quos ꝑtinet eorum collatio per ſe/
ipſos tm̄. vel ipſis agētibꝫ in remotis ꝑ ſuos
vicarios generales. quibus id ꝯmiſſum fue/
rit in eorum dioceſibꝫ ex̄ntia. niſi eſſent paro
chiales eccleſie: ⁊ vacarent ſede apoſtolica va
cāte. vel ſi anteq̄ꝫ papa ea ꝯferret mortuus ē.
hec notātur in. c. licet. el p̄mo. c. ſtatutum. c.
pn̄ti. ⁊. c. ſi apoſtolica. de p̄ben. li. vi. Aduer/
te etiā circa hec ad regulas cācellarie et reſer/
uationes que faciunt ꝯmuniter pontifices ī
ſua creatione. qꝛ nō ſꝑ ſe habent vno mō. Jō
nō pono hic.
7 ¶ Quid de pn̄tatis a patronis ſede vacāte:
R. ꝙ capitulum poteſt eos admittere ⁊ inſti/
tuere in bn̄ficijs. licet ad epm̄ ſi viueret ꝑtinu
iſſet. c. ⁊ ſi capitulū. de inſti. li. vi.
8 ¶ Quid ſi epūs conferat bn̄ficium abſenti:
Rn̄. ꝙ licet non fiat ſuum donec conſentiat.
tamē epūs non poterit alteri conferre: donec
ille recuſet. nec valet collatio ſi conferat. niſi
epūs aſſignaſſet terminū competentē conſen
tiēdi infra quē nō ꝯſentit. ſi tn̄ poſt terminuꝫ
iteꝝ ꝯſentiret an̄q̄ꝫ alteri eſſet collatū valeret.
c. ſi tibi abſenti. de p̄ben. li. vi.
9 ¶ Utrum epūs vel alius cui mādabaꝛ ď bn̄
ficio ꝓuideri paupi clerico teneaꝛ iteꝝ ꝓuide
re ſi ille clericus aliud eſt ꝯſecutus: R. ꝙ nō.
c. ſi paup. de p̄ben. li. vi.
10 ¶ Utrum epūs teneaꝛ ordinatis ꝑ ipm̄ ꝓui/
dere de bn̄ficio: R. ꝙ ſic. ſi eſt in ſacris ordīa/
tus. c. cum ſcd̄m. de p̄ben. Jdē dic quādo cō
miſit ꝙ ordinetur ꝑ alium. c. ſi epūs. de p̄bē.
lib. vi. Et hoc verum niſi habeat ſuā vel pa/
ternam hereditateꝫ vnde poſſit ſuſtētari ſm̄
glo. in. d. c. ſi epūs.
11 ¶ Utrum ꝓmittens alicui ꝓuidere de bene/
ficio eccleſiaſtico nō vacante. vel qualitercū/
q̄ꝫ promittat cum potuerit teneaꝛ: R. ꝙ non.
quia talis ꝓmiſſio eſt nulla. c. deteſtanda. de
ꝯceſ. p̄bē. li. vi.
12 ¶ Utrum recipiens beneficium eccleſiaſticū
de manu laici cadat in aliquam penam: R.
Jnno. in. c. quiſquis. de elec. ꝙ ſic. quia ē ine
ligibil' ipſo iure. de iure pa. p̄terea. tamē epūs
poſſet cum eo diſpēſare ſm̄ eundē. ar. c. nuꝑ.
de ſen. excom.
13 ¶ Utrū quis poſſit renūciare ſuo bn̄ficio vt
alij ꝓuideaꝛ: R. Pa. i. c. dilecto. de p̄bē. ꝙ ſic.
dūmodo in actu renūciatōis nō deducat in
pactū. ſed ipſam renūciationē faciat pure ⁊ li
bere. al's eēt ſymoniacū. vt vult glo. i. d. c. dile
cto. ⁊ glo. i. c. ex ꝑte. el. i. de offi. dele. Si tn̄ in
aīo gereret vt alteri ꝯcederet: nō eēt ſymonia.
dūmodo pactū nō faciat licet peccet. vt ē cla/
ra glo. in. c. ordinatōes. i. q. i.
¶ Cui pōt dari bn̄ficiū eccl'aſticū: R. ꝙ ſolis 14
clericis nō ꝯiugatis ⁊ habentibꝫ etatē debi/
tā. ⁊ q̄ ſit etas debita vide. ſ. Etas.
¶ Utrū clericus ꝯiugatus poſſit habere bn̄/ 15
ficia eccl'iaſtica: R. Panoꝛ. in. c. ſane. de cle/
ri. ꝯiu. ꝙ nō. Sed nec etiam admiſtratōnes
eccleſiaſticas. Et ꝑ hoc puto ꝙ nō poſſit eē
vicarius epi. quod tenet doc. in. c. vno. co. ti.
li. vi. ⁊ in. c. Johānes. Jdem Pa. co. ti. tenet
ꝙ nec etiam poteſt diſpenſari cum eis vt ha
beant bn̄ficium ſimplex. licet alij ꝯtrariū te/
neant. ⁊ poteſt ſaluari dictū eoꝝ vt valeat di/
ſpēſatio ſi fiat a papa. ⁊ Pa. intelligat nō va/
lere ſi fiat ab inferioribꝫ pape.
¶ Utꝝ filius ſacerdotis poſſit obtinere bn̄fi 16
cium in eccleſia patris: R. ꝙ ſic. ſi al's eſt legi/
timatus. c. ad hec. de fi. p̄ſ. dummodo nō ad
illas dignitates vel p̄bendas quas immedi
ate pater eius habuit ꝓmoueaꝛ. c. ꝯſtitutus.
de fil'. preſ. Et nomine filioꝝ in hoc veniunt
etiam nepotes de iure in hereditate ſuccedē/
tes. vt ſunt ꝑ rectam lineā deſcēdentes nepo
tes. ar. inſti. de here. q̄li. ⁊ dif. §. ſui. ſm̄ Hoſ.
⁊ Ber. in. c. ad extirpādas. ď fi. preſ. Secus
in collateralibꝫ in quibꝫ ſucceſſio locū nō ha
bet. ar. de of. dele. c. ex ꝑte. Jtē ſm̄ Ho. nepos
pōt poni immediate in eccleſia quā au9 eius
habuit patre ei9 viuēte. ſed patre mortuo nō
pōt. qꝛ ceſſat rō in p̄mo caſu ſucceſſionis. ſed
nō in ſcd̄o. Jtē aduerte ꝙ ſi pater habuit ꝑſo
natū. immediate nō poterit filius in eadē ec
cleſia habere vicariā. vt in. c. Michael. ď fil'.
preſ. vel ecōtrario. ſi pater habuit vicariā per
petuā filius imediate nō poterit habere ꝑſo/
natū. vt i. c. ꝯſtitutus. de fi. preſ.
¶ Quis poteſt diſpenſare cuꝫ illegitimis vt 17
obtineant bn̄ficium eccleſiaſticū: Rn̄. ꝙ epi/
ſcopus i bn̄ficio ſimplici cui nō imminet cu
ra animaꝝ. vt in. c. is qui. de fi. preſ. li. vi. nec
diſtinguo ſm̄ glo. ibidē. an ſit ſpurius adul
terinus vel naturalis. licet quo ad ſucceſſio/
nes diſtinguātur ⁊ i difficultate diſpēſandi.
Jn alijs autē ſolus papa.
¶ Sed nūquid poterit epūs diſpēſare cū ta 18
libus in ꝑſonatu vel dignitate ſine cura: R.
glo. in dicto. c. is qui. ꝙ nō. ſed ſolus papa.
Et eam ſequūtur ꝯmuniter doct. etiā ſi effi/
ceret religioſus.
¶ Utꝝ epūs poſſit cū p̄dictis diſpēſare in ca 19
nonicatu eccl'ie cathedralis: R. ſm̄ Archi. in

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

d.c.iſ qui.ꝙ ſic.ext̄ nō inueniť ꝓhibitū. Et
cū eo ꝯcoꝛ. He.in.d.c.iſ qui. licet Jo.mo. et
aliȷ̄ teneāt ꝙ nō pōt.qđ nō placet.
20 ¶Utrum epus cum ṗdictis poſſit diſpenſa/
re in rectoꝛia: R.ꝙ ſic in omni bn̄ficio. dum/
modo nō cadat in nomen dignitatis vł pſo
natus.vel habeat curā animaꝝ. Et hoc tene.
licet quidā teneāt ꝯtrariū.vt no. He.in.d.c.
iſ qui. Et rō potiſſima eſt.q: poteſtas diſpē
ſandi ꝯceſſa alicui.cuius effectus nō in ipm̄
ſed ī aliū deriuať debet late interp̄tari.vt no.
Jo.an.ī.c.fi.de v̄.ſig. Et ſe. Jo.de imo.⁊ He.
in.d.c.iſ qui. Et maxime qn̄ interp̄tatio fit ꝯ̄
ip̄m ꝯcedentē.iuxta nota.de ṗuił.c. quia cir/
ca. Et ideo iura que vidētur ꝯtraria: intelli/
ge ⁊ limita ꝙ loquūtur in diſpēſatōne alicuï
ꝯceſſa.cuius effectus in ip̄m deriuať.que ſtri
cte interp̄tanda ē. Qđ nota.
21 ¶Quid ſi bn̄ficiū ſimplex habeat curā ani
maꝝ annexam.nūquid epūs poterit diſpen/
ſare cum ṗdictis: Rn̄.ſm Archid. in.d.c.iſ
qui.ꝙ ſic.quia talis nō diciť habere curā ani
marū.vt ꝓbat tex.in.c.ſup eo.đ p̄ben.lib.vi.
Nā vt ibi patet poteſt quis habere p̄bendaꝫ
⁊ dignitatē.cui annexa eſt parochialis eccłia
⁊ tamē nō poſſet quis habere ſimul dignita
tem ⁊ eccleſiā curataꝫ.c.de multa.de preben.
Lap.abbas limitat hoc veꝝ quādo eccleſia
curata habꝫ vicariū aliū ab iſto.al's nō. Aliȷ̄
doc. indiſtincte tenent ꝙ nullo mō epūs po/
teſt diſpenſare. Uide Hemi.ī dicto.c.iſ qui.
Mihi placet ṗma opi.cum ṗdicta limitati
one dn̄i Lapi.
22 ¶Pone ꝙ ī eccłia ē ſtatutū iuratū ⁊ ꝑ papaꝫ
approbatū ꝙ null⁹ illegitim⁹ ibi ꝓmoueatur
an epūs poſſit diſpēſare: R.Jo.mo.⁊ ſeq̄tur
He.in.d.c.iſ qui.ꝙ nō.ext̄ tale ſtatutū ē iu/
ratū vel ꝯfirmatū. Sec⁹ eſſet ſi ſolū eēt ſtatu
tū nō iuratū vel ꝯfirmatū.q: tūc poſſet epūs
diſpēſare ꝯtra ꝓpꝛiū ſtatutū.iuxta no.đ elec.
c.licet canon. Limita ṗdicta oīa ꝙ epūs pōt
diſpenſare cū illegitimo in bn̄ficio ſimplici
veꝝ niſi aliud impedimentū canōicū obſtet.
ꝑꝫ illegitimitas.⁊ ſup q̄ epūs nō poſſit diſpē
ſare.vt in.d.c.iſ qui.
23 ¶Utꝝ diſpēſatus vt ꝓmoueať ad oꝛdies ſa/
cros ꝑ papā: ꝑ hoc videať talis illegitim⁹ di/
ſpēſatus vt poſſit obtinere bn̄ficium cū cura:
R.ꝙ nō.q: diſpenſatio nō trahiť ad ꝯſecuti
ua eius ſup quo diſpēſatur.quādo diſpenſa
tio imṗmit effectū validū ſup actu ī quo di/
ſpēſatur abſq̄ꝫ eo ꝙ extēdatur ad illud ꝯſecu/
tiuū ſm He.in.d.c.iſ qui.

¶Utrum p̄fatus illegitimus diſpēſatus vt 24
poſſit obtinere bn̄ficium eccłiaſticū poſſit p⁹
ṗmū poſtea aliud obtinere virtute diſpēſati
onis: R. He.in.d.c.iſ qui.ꝙ Paulus h̄ di/
ſtinguit.ꝙ aut diſpenſatio fuit facta ſup cer
to bn̄ficio.⁊ tunc ſi fuit in culpa vt illud non
haberet.ſic aliud nō poterit habere. Si v̄o
nō fuit in culpa.vł diſpēſatio ſup incerto bn̄
ficio fuit.ſic poterit poſt ṗmū aliud habere.
⁊ placet mihi.licet He.ibi videať tenere opi.
do.Lapi.qui aliter diſtiguit. Sed mihi nō
placet. vide eū ibi ſi placet.
¶Utꝝ p̄fatus diſpēſatus vt poſſit hr̄e bn̄fi/ 25
ciū curatū poſſit ꝑ hoc obtinere dignitatem
R. He.in.c.fi.de fi.pꝛeſ.ꝙ nō. q: iſta ponūť
vt diuerſa ī.d.c.fi.ḡ vno ꝯceſſo nō veniet ali/
ud.vn̄ in diſpēſatōe nō ꝓcedit argumentū a
maioꝛi nec a ſili.vt ibi no. He.
¶Utrum illegitimus vel irregularis diſpen 26
ſatus in oꝛdine ⁊ bn̄ficio atq̄ꝫ ꝓmotus. poſ/
ſit poſtea impetrare diſpenſationē ſup plura
litate nō facta mētione de defectu illegitimi/
tatis vł irregularitatis: R.ſm He.in.d.c.fi.
ꝙ nō.tex.eſt in.d.c.fi.
¶Utrum epūs poſſit diſpēſare cū ṗdictis il 27
legitimis: vt poſſint plura bn̄ficia ſimplicia
retinere ſimul: R. He.vbi.ſ.ꝙ nō.facit.c.iſ
cui.ī.R.de p̄ben.lib.vi.vbi qn̄ ꝯcediť alicui
vt poſſit bn̄ficiū alteri ꝯferre.intelligiť đ vno
⁊ nō de pluribꝫ.
¶Utrum epūs poſſit diſpēſare cum illegiti/ 28
mis vt habeāt ſimplex bn̄ficium ſeu p̄bendā
in eccłiȷ̄s ſuoꝝ patꝝ qui ſunt ſacerdotes: R.
ꝙ nō.ipſis viuētibꝫ.c.cum decoꝛē.de fi.pꝛeſ.
Multo minus ī canonicatu.c.cū ad abolen
dā.de fił.pſ. Sed ipſis moꝛtuis ſic.dūmō n̄
diſpēſet ſup bn̄ficio ſeu p̄benda quā ei⁹ pater
tenebat immediate.ſec⁹ ſi mediate Hoſ.tn̄ te
net ꝙ nūq̄ꝫ canonicatū in eadē eccłia poterit
habere ex diſpēſatōe epi. Sed ꝯtrariū credo
verius: vt no.in dictis.c.
¶Pone papa diſpenſauit cum illegitimo vt 29
poſſit ꝓmoueri ad bn̄ficiū etiā curā hn̄s. nū
quid ꝑ iſtā diſpēſationē poterit ꝓmoueri ad
bn̄ficiū cui p̄ficiēdus ē ꝑ electionē eligēdus:
R.ſm He.ī.c.iſ qui.ꝙ ſic.qm̄ qn̄ viciū tolli
tur ex toto vt ī caſu ṗdicto pōt eligi. vt in.c.
cū vintonienſis.de elec.etiā ſi eēt dubiū an v̄/
ba diſpēſatōis tollāt ex toto viciū. Et h̄ tene
licet aliȷ̄ dicāt ꝙ nō pōt eligi.
¶Infra qđ tp̄s debet bn̄ficiū vacās concedi: 30
R.ꝙ in cathedrali ⁊ regulari eccłia vacāte p̄
lato infra tres mēſes eligere tenētur.c.ne pꝛo

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

deffectu.de elec.niſi eſſent ꝓuilegiati vt mino
res. Alia aūt bñficia eccl'iaſtica infra ſex mē
ſes.c.nulla.de ꝯceſ.p̄ben. Al's collatō ſeu pro
uiſio deuoluit̄ ad eum qui ꝓximo p̄eſſe dino
ſcitur niſi in caſu in quo ꝓuiſio ꝑtinet ad ca/
pitulū deuoluit̄ ad epm ⁊ ecōtrario. ⁊ poſt ad
metropolitanū. ⁊ poſt ad papā. Hoc ē veruȝ
niſi legitimo impedimēto eēnt impediti. Et
incipit currere dictū tp̄s a die ſcie.nō vacatō
nis.c.qꝛ diuerſitatē.de cō.p̄. Et intelligit̄ le/
gitimū impedimentū ꝑegrinatio vl' ſuſpēſio
etiā ex culpa.niſi eēt ī mora petēde abſolutō/
nis.d.c.qꝛ diūſitatē.et ſi bñficia ꝑtinerēt ad
regulares exēptos. epi ꝓuidebūt nō obſtāte
exemptōe.cle.qꝛ regulares.de ſup.ne.p̄la.

31 ¶Utꝝ p̄fatū tp̄s habeat locū ī hñte inſtitue
re p̄ñtatū ꝑ pronū: R. dñi de rota tenēt ꝙ nō
qꝛ.d.c.nulla.nō extēdit̄ ad eū qui habet inſti
tuere.ſed ad eū qui habet ꝯferre.

32 ¶Utꝝ liceat alicui ſibi ꝓcurare bñficiuȝ: R.
Tho. ⁊ Ray.ꝙ beneficiū cum cura animarū
nō licet. qꝛ idonee nō poteſt admīſtrare ſine
gratia ſeu charitate quā nullus ſe habere ſci/
re pōt. Secus eſſet de alijs beneficijs.qꝛ pñt
ꝓcurari. Aug.de ancho.li.de p̄tāte pape te/
net generaliter nō poſſe ſine pctō. Quod ve/
rum credo qñ ꝑ̄ncipaliter ꝓcurat vt habeat
bñficium. Secus qñ principaliter ꝓcuraret
vt poſſet ꝓdeſſe.

33 ¶Utꝝ occupās bñficiū viuentis ſciēter faci
ens ſe inſtitui ſit infamis: R. Pa.in.c.i.d̄ cō
ceſ.p̄bē.ꝙ ſic.iij.q.i. audiuimus. Et ſolꝰ pa/
pa diſpenſat cū eo.ſicut cū illo qui viuēte vxo
re aliā accepit.vt in.c.fi.de eo qui dux.in vx.
quā pol.ꝑ adul. Ex quo ꝯcludit Pa. ibideȝ
ꝙ licet cū vacaret fecerit ſe inſtitui vel ſibi cō/
ferri a papa nō habita mētione de occupati/
one ꝓpterea nō valet.et ē ſurrepticia. qꝛ ñ ſic
facil'r obtinuiſſet.facit.c.poſtulaſti.d̄ reſcrip.
Sil'r dicit de eis qui de facto occupāt.vel ꝑ
brachiū ſcl'are ſe in vacātibꝫ bñficijs ītrudūt
ſi nō faciunt mentionē ī impetratōne de tali
occupatione.qꝛ omne id ex quo nō ita facilit̄
obtineret̄ taciturȝ inducit ſurreptionē. ꝑ.d.c.
poſtulaſti.cū ſimilibꝫ.

34 ¶Quot bñficia pōt q̄s hr̄e: R. ſm Pa.i.c.cō
q̄rēte.de cle.nō reſi.ꝙ hñs bñficiū quātūcun
qȝ ſimplex qd̄ ꝑ ſe ſufficit ad vitam bñficiati
ñ pōt aliud tenere ſine pctō mortali.ſm glo.
in.c.dudū.el.i.de elec. Nō limitat idē Pa.ſi
ꝓpter ſe ſoluȝ hȝ. Secꝰ vo ſi collata ſibi eēnt
nō rōe ſui.ſed ꝓpter vtilitatē bñficioꝝ. vt qꝛ
eſt hō induſtrioſus ⁊ bone ꝯſcie.vt no.i.c.cū
iā dudū.de p̄ben.

35 ¶Utrum hñs plura qñ vnū ſufficit excuſet̄
ꝑ diſpenſationē: R.glo.p̄dicta ꝙ ſic.ſed Pa.
in.d.c.dudū.dicit ꝙ habet ꝓ indubitato ꝙ
non ſit tutus quo ad eccl'iam triumphantē.
etiā diſpēſatus ꝑ papā.qñ diſpenſatus eſt ꝓ
pter ſe ⁊ ſuam vtilitatē. qꝛ in hoc caſu nō ſo/
lū alterat̄ iurꝫ poſitiui diſpoſitio. ſed etiā xp̄i
p̄rimoniū iniuſte diſpgit̄. Cū ḡ papa nō poſ
ſit ſine cā alienare bona eccl'ie ſine graui pctō
vt dicit Archi.xij.q.ij.nō liceat pape. ḡ mul
to minus pōt dare licentiā alteri ipm diſper
gēdi.vt in.c.nup.de re.do.poſt di. Et ſic cō/
uincit̄ rō Inno.in.c.cū ad monaſteriū.d̄ ſta.
mo.qꝛ hic nō ſolū violatur ius poſitiuū. ſed
potius diuinū. Hoc idē tenet Hoſti.in.d.c.
dudū.quē ſequit̄ Jo.an. Dicit etiam Tho.
in.ix.quolibet.q.v.ꝙ habere plures p̄bēdas
abſolute conſiderando eſt quid de ſe inordi
natum.vtpote qꝛ quis nō poteſt in diuerſis
eccleſijs deſuire quibꝫ quaſi ꝓ ſtipendio p̄bē
de ſunt ordinate vt miſtrātibus in eis dent̄.
Eſt etiam diminutio diuini cultus.vñ vnꝰ
loco pluriuȝ conſtituit̄. Eſt etiam inequali/
tas.vnde vnus habet multa bñficia. ⁊ alius
nō pōt habere vnū. Cōtinet ⁊ aliqñ defrau/
dationē voluntatū teſtatoꝝ.qui vt certꝰ nu/
merus ſuientiū deputaretur talia ꝯtulerunt
⁊ multa alia. ⁊ niſi aliqua circūſtantia ſuper
ueniat que remoueat totaliter inordinatōeȝ
eiꝰ nūqȝ erit ſine pctō.ſicut nec homicidiū po
teſt fieri etiā cū diſpēſatōe.niſi habeat circū/
ſtantiā que remoueat eius inordinatōȝ. Ad
uerte tñ ſm Hoſ.ꝙ eſt triplex circūſtantia q̄
pōt remouere talē inordinatōem.ita ꝙ diſpē
ſatio ſit legitima ⁊ tutus diſpēſatus. Prima
neceſſitas puta.qꝛ plures nō inueniunt̄ ido/
nei. Scd̄a vtilitas eccl'iaꝝ et eoꝝ q̄bꝫ p̄ſunt.
Tercia prerogatiua meritoꝝ. Nec valȝ ꝯſue
tudo ſm Pa.i.d.c.dudū. Et iura ſiue glo. q̄
dicūt valere intellige ꝓ neceſſitate vel vtilita
te bñficioꝝ.vel p̄rogatiua meritorū. puta qꝛ
plus valet abſens qȝ alius pñs.vel ꝓ poten/
tia retinēdi plura bñficia ſimplicia.ſed nō vt
fructꝰ lucri faciat ſibi ad vtilitatē ꝓuataȝ.vel
ad augendū p̄rimoniū.vl' vt lautiꝰ viuat. vl'
vt facilius ad epatū.vel maiorē dignitatem
poſſit aſcēdere.qꝛ cū tali intētiōe etiā vnū bñ
ficiū hr̄e de ſe eſt inordinatū.qꝛ ē ꝯ ocm rōeȝ
vt in.c.rō nulla.cū ibi notatis.de p̄bē. ⁊ ꝯ of
ficiū pietatis.xvi.q.i.c.fi. vide etiā de h̄.ſ.cle/
ricus.ij.⁊.iij.

36 ¶Utrū hñs bñficiū cū cura: ſi recipiat ſcd̄m

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

cū cura. ipſo iure ſit ꝑuat⁹ ꝑmo:˚ R. ꝙ ſic. ſtatī
adepta pacifica poſſeſſiōe. c. de multa. ꝺ ꝑbē.
vel qñ ꝑ eū ſteterit ꝗ min⁹ hꝛet. c. licet. de ꝑbē. li.
vi. Et niſi ꝑmū reſignet ī manu oꝛdinarij. vꝉ
cui ꝯꝑetit ipo iure ē ꝑuat⁹ etiā ſcdo. ⁊ inhabilꝭ
ad qdcūqȝ bñficiū. ⁊ etiā oꝛdines ſacros. ⁊ ad
papā ptinet diſpēſatio. ꝑ extraua. Jo. xxij. q
īcipit. Execrabilis. Et iō nō poterit abſolue-
re ſbditos rōne ꝑmi bñficij. Fallit hꝫ in ſeptē
caſibꝫ. Prim⁹ qñ ſcdm annectiṫ ꝑmo. c. ſuper
eo. de ꝑbē. li. vi. Scḋs caſus qñ expēdit ꝺ bo-
nis ꝓprijs ad vtilitatē ꝑmi bñficij. ⁊ ipm re-
tinet donec ſit ſibi ſatiſfactū ſm An. de bu. ꝑ
c. quicūqȝ. xxij. q. iiij. Et ſufficit ꝙ talis expen-
ſa ſit vtiliter cepta. licet poſtea a caſu ſit totuȝ
ꝑditū. ſm Jo. an. in. c. ex ꝑte. de ꝯſti. puta. qȝ
domū factā ignis poſtea ꝯbuſſit. Tercius ca-
ſus qñ acceptat caloꝛe iracūdie ſm Jo. ꝺ li. ⁊
ꝺ. Ant. ⁊ facit glo. ī. c. ex lrīs. de diuoꝛ. ꝗ vult
ꝙ ꝯfeſſio ex iracūdia facta ñ ꝑiudicet. Quar-
tus caſus qñ acceptat ad tp̄s. puta donec ali-
ter fuerit bñficio ꝓuiſū ſm Pe. ꝺ ancha. ī. c. i.
de ꝯſue. li. vi. Quit⁹ caſus qñ ꝯmutauit vnū
bñficiū ī aliud hñs alia bñficia curata. dum-
mō poſſeſſioneȝ nō fuerit nactus. tex. ē ī cle. ſi
plures. de ꝑbē. Sextus caſus qñ habȝ ꝑ di-
ſpēſationē. vt in. ꝺ. c. dudū. Septim⁹ caſus
in epatu qui nō vacat ꝑ ſecundū. ſm glo. ī di-
cto. c. de multa. ⁊ Jmol. in cle. gratie. de reſcꝑ.
Jdem dic de quocunqȝ alio bñficio eccleſia-
ſtico ꝙ quis nō pōt cū alio tenere niſi diſpen-
ſetur cum eo. Et quis poſſit diſpenſare. ī. di-
cam. §. xxviij.

37 ¶ Utꝛ hñs bñficium in ꝯmenda teneaṫ ſer-
uare eccleſiā in ſtatu ſuo:˚ R. Pa. in. c. ꝺ mo-
nachis. de ꝑben. ꝙ ſic. nec poteſt aliq̇d de ſta-
tu eccl'ie minuere. ſȝ ꝺ ſupfluo pōt ſibi ꝓuide-
re. al's nō.

38 ¶ Quis pōt diſpēſare vt q̇s habeat plura be-
neficia legitima cā interueniēte:˚ R. ꝙ in plu-
ribꝫ ſimplicibꝫ: vꝉ in vno curato. ⁊ alio ſimpli-
ci pōt epūs diſpēſare vt ī diuerſis eccl'ijs ha-
beat: ſed in vna eccl'ia poteſt ſi ſunt ſimplicia
ſm glo. ī. c. lrās vr̄as. de ꝯceſ. ꝑben. Jo. an. di-
cit veꝝ ſi ſunt diffoꝛmia. vñ dicit ꝙ poteſt di-
ſpēſare vt q̇s hēat dignitatē ⁊ canōicatū ī ea-
dē eccl'ia. facit. c. i. cū glo. de ꝯſue. li. vi. Fede.
ꝯſiꝉ. xv. tenet ꝙ pōt diſpēſare eps vt q̇s hēat
canonicatū ⁊ altare ſeu bñficiū alicui⁹ capel-
le in eadē eccl'ia. Et hꝫ ſequiṫ Pa. in. ꝺ. c. lrās.
Jn duobꝫ aūt ꝯfoꝛmibꝫ nō pōt. puta vt q̇s
habeat duos canonicatus ī eadeȝ eccl'ia. Et
dicit Pa. vbi. ſ. ꝙ hꝫ ſequunṫ cōiter doc. Et

ideo duo altaria in eadem eccl'ia nō pñt in ti-
tulū haberi ex diſpēſatōe epi ſm Guil. de mō-
telau. Et videṫ ſequi Ge. vbi. ſ. ⁊ placet. q̇a
altaria q̄ danṫ in titulū ꝑpetuū dicunṫ bñfi-
cia ſm glo. in cle. ij. de deci. Et ſequiṫ Ge. ī. c.
i. de ꝯſue. li. vi. Altaria ṽo q̄ nō danṫ ī titulū
bñ pñt haberi ex diſpēſatione epi. Jn ꝑſona-
tibꝫ ṽo vel dignitatibꝫ vel adminiſtrationibꝫ
aut officijs ꝑpetuis. quocūqȝ noīe cēſeanṫ nō
poteſt niſi ſolus papa diſpēſare: vt in. ꝺ. c. i.
ſcȝ in eadē eccleſia vel in diuerſis. vt in. c. de
multa. de ꝑben. licet tex. videaṫ ſolū de eadeȝ
eccleſia ꝓhibere. Sed doc. in dictis. c. dicūt
etiā locū habere in diuerſis. ſ. eccleſijs. ꝑ. c. qȝ
nōnulli. de cle. non re. Quod no. licet Jnno.
dicat ꝯtrariū in. ꝺ. c. de multa. ſ. ꝙ epūs po-
teſt diſpenſare in pluribus eccl'ijs. dūmō cu-
rā aiaꝝ nō habeāt.

¶ Quid fienduȝ de fructibꝫ bñficioꝝ. vide. ī. 39
clericus. iij. ⁊. xiij. ꝑ totū.

¶ Utrum fructus bñficij vacātis ſint ſeruā- 40
di ſucceſſoꝛi:˚ Rñ. ꝙ ſic. vel in vtilitatē eccleſie
expendēdi. al's ꝯtra faciētes ſi ſunt capitula.
ꝯuētus. collegia: vel ſingule ꝑſone in cathe-
dralibꝫ eccleſijs ⁊ regularibꝫ: vel collegiatis:
ſunt ſuſpenſi ipo facto ab officō ⁊ bñficio: do-
nec plene reſtituerint quicq̇d ꝑceperunt non
obſtātibꝫ ꝓuilegijs: vel ꝯſuetudinibꝫ vel ſta-
tutis. etiā iuramēto vꝉ ſedis aplice auctoꝛi-
tate firmatis. c. qȝ ſepe. de elec. li. vi.

¶ Quid de ꝑlatis qui bona eccleſiaꝝ. digni- 41
tatū. ꝓoꝛatuū. ⁊ ꝑſonatuū vacātium ſibi ſub-
iectaꝝ vel que ptinēt ad eoꝝ cuſtodiam occu-
pant:˚ Rñ. ꝙ niſi ſpeciali ꝓuilegio: vel ꝯſuetu-
dine ꝑſcripta: vel alia rationabili cā hoc faci-
ant epi ⁊ ſupioꝛes: ſunt ſuſpēſi ab ingreſſu ec-
cleſie. ⁊ alij ab officijs ⁊ bñficijs. donec ſatiſfe-
cerint. Jdē dic de alijs ꝑſonis eccl'iaſticis ad
quoꝝ collationē. ꝑñtationē ſeu cuſtodiā pti-
nēt dignitates. ꝑſonatus. ꝓoꝛatus. vꝉ eccl'ie
vacātes. vt ī. c. pñti. de of. oꝛ. li. vi. Et hec ꝓhi-
bitio loquiṫ ꝺ alijs bonis ab his de quibꝫ. ſ.
in. §. ꝑcedēte. ⁊ in. ꝺ. c. qȝ ſepe.

¶ Utꝝ fruct⁹ bñficioꝝ poſſint locari. vide. ſ. 42
alienatio. ī ꝑn. ⁊. §. xviij.

¶ Quid de diſtributōibꝫ quotidianis. vide 43
ī. clericus. xiij. §. ij.

¶ Quid ꝺ iniuſte poſſidētibꝫ bñficia eccl'aſti- 44
ca:˚ R. ꝙ reſigṅre teneṫ ī manu illi⁹ q̇ pōt accipe
reſignatōꝫ. vꝉ ſi eēnt ī articulo moꝛtꝭ alicui al-
teri recipiēti eā noīe illi⁹ cui ē faciēda ſm Jn-
no. Et etiā teneṫ fruct⁹ ꝑceptos reſtituere. de
renū. c. ꝑ⁹ trāſitōꝫ. §. ruſus. ⁊ dicit Archi. ꝙ

ſi aliq̇s min⁹ canōice obtinet bn̄ficiū.ſ.ſymo
niace.vl̕ p fraudē aut ſurreptōꝫ aliquā i ppe
tuū nō pſcribit.c.poſtulaſti.ꝺ cle.ex.mi. Verꝫ
ē qꝺ ꝺicit Ho.ꝙ vite nccīa ſtricte poterit reti
nere ꝺ ꝯſilio ꝯfeſſoꝝ.ita ꝙ ſolū n̄ egeat.ꝛ alioſ
fruct⁹ i eccl̕ie vtilitatē ꝯuertat.qꝛ reſtituere te
neť.c.ꝺilecto.ꝺ pbē.aliť nō pt abſolui niſi ob
tineat ꝺiſpēſatōꝫ ab eo q̇ pōt.nec i foro aīe te
neť ei ſb̄diti obedire vl̕ ſoluere aliq̇d qn̄ ſciūt
p certo.nec pt eoſdē ſb̄ditos abſoluere vl̕ liga
re.ꝺe q̇ tn̄ ꝺic ꝛ limita. vt.j.ꝯfeſſio.iiij.§.xij.
45 ¶Utrꝫ fili⁹ puěť bn̄ficio eccl̕iaſtico ꝓpter cri
mē leſe maieſtatis ꝯmiſſum a pr̄e:℟.glo.i.c.
ſatis puerſum.lvi.ꝺi.ꝙ nō. Idē ꝺicit nec ꝓ/
pter crimē leſe maieſtatis ꝺiuine. vtputa qa
hereticus vel ſciſmatic⁹.c.quicūqꝫ.ꝺ here.li.
vi.ꝺe ſciſma.c.vnico.li.vi. Ubi licet ꝓhibeanť
admitti ad bn̄ficia eccl̕iaſtica taliū filij. tn̄ n̄
ꝺꝛ ꝙ habitis puenť.qꝺ nota.

Bigamia

Bigamia ē triplex ꝫ glo.e.ti.c.i. Prima ꝺꝛ vera. Scꝺa ſilitudi
naria. Tercia interptatiua.
1 ¶Quot modis ꝯhiť bigamia vera: ℟n̄.ſm
Ri.in.iiij.ꝺi.xvij.ar.iiij.q.i.ꝛ glo.vbi.ſ.vno
mō qn̄ habuit plures legitimas vxores.xx/
vi.ꝺi.acuti⁹.ꝛ.c.ſequē. Intellige ſi ambas co
gnouit.al̕s ſec⁹.ar.in.c.ꝺebitū.ꝺ biga.
2 ¶Quot modis ꝯhiť bigamia interptatiua:
℟.ſm glo.i.ꝺ.c.i.ꝙ ꝺuobꝫ modiſ. Prim⁹ qn̄
ꝯpit cū corrupta.xxxiij.ꝺi.maritū.ꝛ.c.a nob
e.ti. Intellige ſi cognouit eā.al̕s nō.ꝺ.c.ꝺebi
tū. Scꝺus qn̄ reddit ꝺebitū vxori adultere
xxxiij.ꝺiſt.c.ſi cui⁹.ꝛ.c.ſe.etiā ſi ad pceptū ec
cleſie redderꝫ ſm ꝯmunioꝛē opi.ꝛ etiā ſi igno
rabat eā adulterā ſm Pa.i.c.ſi vir.ꝺ adul.al
legat.xviij.ꝺi.ſicut.ꝛ ꝺe biga.c.ij.
3 ¶Sꝫ nūq̇d accipiēs virginē quā nō cognuit
ꝛ ea mortua accepit ſcꝺam ꝟginē quā cogno
ſcit.vel ecōtrario pmā cognouit ſed nō ſcꝺaꝫ
efficiť bigam⁹.℟.Mo.ti.eoꝺē ꝙ nō. Sil̕r ſi
ꝺucit mulierē virginē ab aliq̇ ꝺeſponſatā.ſꝫ
nō cognitā pmortuo ſponſo nō ē bigamus.
ꝺi.xxij.c.ſi.ꝛ.ꝺ.c.ꝺebitū.
4 ¶Quid ſi credebat virginē tpe ꝯſūmatōnis
mrimonij.ꝛ poſt cognouit corruptam:℟.ꝙ
bigamus ē.xxij.q.v.ille.lij.ꝺi.qui i aliq̇.nec
excuſat error vel ignorātia.ꝺ.c.ille.
5 ¶Utrꝫ ꝺeflorās virginē ꝛ poſtea accipiēs eā
in vxorē ſit bigam⁹:℟.glo.ꝛ Pa.i.c.ſane.ꝺe
cle.ꝺiu.ꝙ nō. Et lꝫ Mo.vbi.ſ.ꝺicat ꝙ cele/
brioꝛ opi.teneat ꝯtꝛiū.ego credo verioꝛē opi.
ꝙ nō ſit bigam⁹.qꝛ licet autē.quō op.epi.§.
i.velit ꝙ vxorē habuerit virginē.tn̄ ſi attēda/
mus ad veritatē.que opi.pferēda ē.c.nuper a
nobis.ꝺe bi.viij.ꝺi.veritate.lxxxi.ꝺi.quicū/
qꝫ.ꝛ qui fi.ſint le.p tuas.C.plus va.qꝺ agi.l.
i.ij.ꝛ.iij.non ꝺiuiſit carnē ſuam. Nec obſtat
ꝙ opinio pferať veritati.ꝺ ſpōſa.iuuenis.iij.
q.vij.§.tria.ff.ꝺe off.pro.l.barbarius.C.ꝺ te
ſta.l.i.xxij.q.ij.homines.ff.ad macedo.l.iij.
ꝛ in ꝺicto.c.nup a nobis.qꝛ ℟.Inno.in ꝺi/
cto.c.nup a nobis.ꝙ iſta cauſalia ſunt. Pre
ferť em̄ aliquādo opinio veritati fauore ꝯtra
hentiū ꝛ oꝺio ꝺecipientiū.vt ꝺicta.l.iij.ff.ad
ma.vel fauore plis.c.qui inter.qui fi.ſint le/
gi.aut teſtamētoꝝ.ꝺ.l.i.vel aliqua ꝯmunis
opi.pfertur veritati.ꝺicta.l.barbarius.et in
ꝺ.c.nup a nobis.vbi factū attenꝺit ꝙ nō ex/
cedit caſum ſuum.
¶Quid ſi vnaꝫ vxorē habuit ꝛ cognouit an̄ 6
baptiſmū ꝛ aliaꝫ poſt:℟.ꝙ bigam⁹ ē.xxviij.
q.vlti.c.oportet.ꝛ.c.acutius.licet Jo.ꝯtra/
riū ꝺixerit ꝛ male.
¶Quot modis ꝯtrahiť bigamia ſimilituꝺi 7
naria:℟.ꝙ q̄ttuoꝛ modis. Prim⁹ cū q̇s con
trahit cū ꝺeo p votū ſolenne.poſtea ꝯtrahit
matrimoniū ꝺe facto.xxviij.q.i.quotquot.ꝛ
ꝺe bigamis.c.a nobis. Scꝺs qn̄ quis ꝺiuer
ſis tpibus habuit plures vxores.vnā ꝺ iure
alterā ꝺe facto.ꝛ cognouit ambas.ꝺ.c.nuper
Tercius ſi ſimul ꝺuas habuit vxores.vnā ꝺ
iure.alterā ꝺe facto.vel ambas ꝺe facto.ꝛ co/
gnouit ambas.ꝺ.c.nup. Quart⁹ mod⁹ ſi exi/
ſtēs i ſacris ꝯhit.vt i.ꝺ.c.nup.
¶Sed quis ꝺiſpēſare pōt cū bigamis vere: 8
℟.ꝙ quiꝺā ꝺixerūt ꝙ nemo pōt. tu ꝺic cum
Ri.vbi.ſ.ꝙ papa ſolus poteſt.xxxiij.ꝺiſ.le/
ctoꝛ.in glo.vbi lucius ꝺiſpēſauit cū Panoꝛ.
archiepo q̇ fuit bigam⁹. Ali⁹ inferioꝛ nō pōt
etiā i minoꝛibꝫ.no.i.c.vnico.ꝺ big.li.vi. Idē
ꝺe bigamis interptatiue.qꝛ ſic in ipis ē ꝺefe/
ctus ſacramēti ſicut i bigamis vere ſm glo.i
ꝺ.c.i.ꝺe biga.
¶Nūquid in bigamis ſimilituꝺiarie poſſit 9
epūs ꝺiſpenſare:℟n̄.ſm Pa.in.c.ꝺe ꝺiaco
no.ꝛ.c.ſequēti.qui cle.vel vo.ꝙ ſi clericus in
ſacris ꝯtraxit cuꝫ corrupta ſolus papa ꝺiſpē
ſabit.ꝺ.c.nup. Si ꝟo clericus ꝺe iure ꝯtra/
xit cū vna.puta anteqꝫ eſſet in ſacris.ꝛ ꝺe fa/
cto cū altera.ſ.poſt oꝛꝺinationē.ꝛ ambas co
gnouit ſol⁹ papa poterit ꝺiſpēſare.ꝺ.c.nuper
Et ſil̕r in nō clericis qui iſto mō bigamiam
cōtraxerint. Quiꝺam voluerunt reſtringere
hoc verum ſi ſciens impeꝺimentū accepit ꝺe

facto eā. Sec⁹ ſi ignorabat. tñ ꝯmuniter te/ net ꝙ ſine ſciēs ſine ignorās de impedimento ſecundā accepit ꝛ cognouit. qꝛ tex. ad animū cū ope ſecuto attēdit. quia ſic in ipſis eſt deſe ctus ſacramēti ſicut in bigamis vere. ſm glo. in. d. c. i. ꝛ in dicto. c. nup. ſm Ge. in. c. vnico de biga. lib. vi. Si ṽo exiſtēs in ſacris ꝯꝛuis ꝯtraxerit cum virgine nec aliā habuerit vxo rē añ in laicali habitu vel in minoribus pote rit epūs diſpenſare vt miniſtret. tex. in. c. diuī ſis. de cle. ꝯiu. ꝛ in. c. i. qui cle. vel vo. cuꝫ glo. ibidem. ꝛ etiā vt ꝓmoueatur ad vlteriora. c. ſane. de cle. ꝯiu. Et ad dictū. c. nup. qd̄ videt̃ ꝯtra. dicit ꝙ intelligit de eo qui añ ſacros or/ dines aliā habuit. ꝛ poſt ī ſacris aliā accepit. Ad. c. ṽo. ij. q cle. vl' vo. dicit ꝙ loq̇tur in illo quē nō penitet vere. vel ē ſuſpitio de recidiuo ꝙ tūc niſi ingrediat̃ religionē non pōt. Silr̄ qñ īminet ſcandalū. vt in. d. c. no.

10 ¶Utꝝ bigam⁹ bigamia vera ſm ꝑmū modū ſit ꝑuatus ꝑuilegio clicali: R. ꝙ nō. ſed ſolū illi q ſunt ī minoribꝫ ordinibꝫ. ſed q ſunt ī ſa/ cris bene gaudēt ſm Ge. in. c. vnico. de biga. Rō ſm eū. qꝛ ille q eſt in minoribꝫ taliter cō/ trahēdo pōt viuere ꝛ debet vt laicus. Ille ṽo qui eſt in ſacris nō pōt redire ad ſcl'm. vt no. de apo. c. tue. in glo. fi. ſm Jo. de fant. Et idō li cet ſit ꝑuatus habilitate ordinū: nō tñ ꝑuile gio clericali. Silr̄ religioſus religiōis appro bate gaudꝫ. ita ꝙ tales ꝑcutiēs eēt excōmuni catus. qꝛ licet iſte tex. priuet eū ꝑuilegio cleri cali. nō tñ ꝑuilegio monachali vel religiōis. Et tex. ī. d. c. vnico reſtringit vt loquat̃ de exi ſtētibꝫ ī minoribꝫ ordinibꝫ: ꝛ nō de mōachis vel exñtibꝫ in ſacris. Et hec verior ē opi. quā ſequunt̃ Archi. glo. ī. c. quiſquis. lxxxiij. di. Guil. Gar. Jo. mo. ꝛ Jo. cal. licet Bonagrā in. c. de bigamis. eo. ti. teneat ꝙ ſacerdos q ꝯ/ xit cū vidua: vel duo mr̄imonia ſucceſſiue. ꝛ poſtea ꝯmiſit homicidiū poterit puniri ꝑ iu dicē ſcl'arē. ꝑ. d. c. vnicū.

11 ¶Utꝝ bigamus interꝑtatiue ſilr̄ ſit ꝑuatus omni priuilegio ſicut bigamus vere: R. Ge. vbi ſ. ꝙ ſic. Idē tenet glo. in. d. c. vnico. Nec ob. qd̄ in ſequē. §. dicā de caſu vero ad caſuꝫ fictū. qꝛ in iſto interꝑtatiuo idē ē quo ad om nē modū ſicut in vero. quia ſic eſt in eis deſe/ ctus ſacramēti ſicut in veris bigamis. vt no. glo. in. c. i. de biga. ꝛ patet ī. c. debitū. eo. ti. vbi dixit ꝙ diuiſit carnē ſuam. facit etiā. d. c. quiſ quis. lxxxiij. di.

12 ¶Utrū ſilitudinarie bigamus ſit ꝑuatus ſi militer ꝑuilegio clericali: R. Ge. vbi. ſ. ꝙ nō niſi quo ad executionē ordinū. Et ex h̄ infert idem Ge. ꝙ ꝯſtitutio penalis nō extendit̃ de caſu vero ad caſum fictū. qñ caſus fict⁹ nō fin git̃ idē eſſe quo ad oēm effectū quē habet ca/ ſus verus ſicut ē in ꝓpoſito. vt pꝫ ī. c. nuper a nobis. de biga. Intellige ḡ tex. d. c. vnici. d̄ bi ga. vero ꝛ interꝑtatiuo. ꝛ qui nō ē ī ſacrꝭ vl' re ligioſus qui ē nudatus omi ꝑuilegio clerica li. ꝛ aſtrictus ſeculari foro. ꝛ ei ſb̄ excōicatōis pena ꝑcipitur vt nō deferat tonſurā vel habi tū clericalē. d. c. vnico. et ſi portat peccat mor taliter. vt. ī. lex. §. iij.

Biſextū

Biſextū d̄r: qa ꝑ duos dies ſtam⁹ ſu/ per ſextū kalen. Marcij. Et no/ ta ꝙ vigilia ſancti Matthie ſꝑ debet eſſe die imediate ꝑcedēti feſto eiuſdē. ni ſi veniret feſtū die lune. qꝛ tunc fieret die ſab bati. Et ſm ꝯſuetudinē romane eccl'ie tpe bi ſextus. ſcd̄a die fit feſtū ſancti Matthie. hec notātur in. c. queſiuit. de ver. ſig.

¶Utꝝ ſuſpenſus ꝑ annū poſſit celebrare tpe biſext⁹ vltia die anni biſextil: R. glo. ī. d. c. q̄/ ſiuit ꝙ ſic. Sic libras ꝓmiſſa ſeruicti ꝑ annū acquirit̃ ſi fuit. ccclxv. diebꝫ. ff. de ſta. lib. l. cū heres. §. ſtichus. ſi heredi meo. 1

Blaſphemia

Blaſphemia ſpor tare videt̃ quādā derogationē excel/ lētis bonitatꝭ alicui⁹ ꝛ ꝑcipue di uine. Quicūqꝫ ḡ negat aliquid de deo qd̄ ſibi ꝯuenit. vel aſſerit aliquid de eo qd̄ ei nō ꝯue/ nit. diuine derogat bonitati. qui deus ē ipa bo nitas eſſentia ſm Dio. de di. no. Qd̄ quidem ꝯtingere pōt vel ſm intellectū tm̄. vel ſm in/ tellectū ꝛ affectū. Et vtroqꝫ mō hmōi deroga tio ſi ſit tm̄ ī corde eſt blaſphemia cordis Si ṽo ī ore ē blaſphemia oris. q blaſphemia oriſ opponit̃ ꝯfeſſioni fidei ꝛ charitati diuine. Et ſic ex genere ſuo eſt pctm̄ mortale ſꝑ niſi quis aliqñ ex ſurreptōe ī verba blaſphemie ꝓrum pet. ita ꝙ h̄ qd̄ diceret nō aduerteret. qꝛ tunc ſolū venial'r peccaret. nec hr̄et ꝓꝑe rōem blaſ phemie. que ex Ale. ij. ij. ti. de blaſphemia. ꝛ Tho. ij. ij. q. xiij. ar. i.

¶Quot ſunt ſpēs blaſphemie: R. ſm Amb. ſunt due. Prima eſt cuꝫ deo attribuit̃ qd̄ ei nō ꝯuenit. Scd̄a cū ab eo remouet̃ qd̄ ei cō/ uenit. Adde terciā ſm Tho. vbi. ſ. cū creatu re attribuit̃ qd̄ ꝯuēit creatori ſoli. Sꝫ ꝓꝑe lo q̄ndo ñ ſūt diuīſe ſpēs. qꝛ negatō ꝛ affirmatio nō diuerſificāt habit⁹ ſpecie. qꝛ ꝑ eādē ſniam 1

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

innoteſcit falſitas affirmationū ꝛ negationū
2 ¶Utrū pctm̄ blaſphemie ſit remiſſibile: R.
ꝙ ſi blaſphemia fit ex coactōe vel deceptōe vl'
infirmitate. ſic habet cām annexā ꝓuocatiuā
diuine miſcdie ad remiſſionē. Et ſic intellige
illud Mat. xij. Omne pctm̄ ꝛ blaſphemia
ſcʒ ex infirmitate vl' coactōe remittet. Si au
tē blaſphemiā comitat certa malicia. tunc dr
irremiſſibil'. nō qꝛ nō poſſit remitti. ſed qꝛ nō
hʒ ſecū cām motiuā ad remiſſionē. Et ſic in-
tellige illud Matt. xij. Spūs aūt blaſphe-
mie. ſ. illate ex certa malicia nō remittet. i. vix
ſiue difficult' remittit. qꝛ nō hʒ excuſatiōem.
3 ¶Blaſphemia vo ſctōꝝ ꝯn̄r redūdat ī deum
dū vel illis attribuunt quod deus ex ſua gra
tia declarauit nolle in eis eſſe. vl' remouēt qd
declarauit ī eis eſſe. ꝛ eodē mō eſt pctm̄ ſicut
blaſphemia dei.
4 ¶Utrū blaſphem⁹ poſſit abſolui a ꝓpo ſacer-
dote: R. Pa. in. c. ſtatuim⁹. de male. ꝙ nō pu
blice blaſphemās. ſed eps. facit glo. i. c. ij. de
pe. ꝛ re. li. vi. Sec⁹ ſi occulte. qꝛ ſm Ho. tunc
nō ptinet ad epm. Ego vo itelligo ꝙ ē caſus
epi qn̄ blaſphemia ē publica nō ſimpl'r ſʒ qn̄
ꝓpter publicitatem defert ad epm. Un̄ dicit
Hoſ. ꝛ Ho. ꝙ q̄ dicunt i. d. c. ſtatuim⁹. d pe-
na tpali vl' pecuniaria. intelligunt ſedēte iudi
ce ꝓ tribunali. In iudicio aūt aīe pſbr diſcre-
tus moliēdo rigorē diſpēſare poterit rigorē
ex cā circa penā ſpūalem ſupiorē. xxvi. q. vij.
penitētibꝫ. hec Hoſti.
5 ¶Sed qn̄ dr publica: R. Pa. ꝛ Hoſ. i. d. c.
ſtatuim⁹. ꝙ publica dr qn̄ eſt notoria iuris.
puta ꝯuictus vl' ꝯfeſſus in iudicio. vl' noto-
ria facti. puta qꝛ publice pluribꝫ aſtantibus
blaſphemiā intulit. facit. c. ſi. de coha. cleri. et
mu. Et breuiter qn̄ ꝓbari pōt. et ad epm de-
fert dr publica. ar. l. palā. ff. de ver. ſig.
6 ¶Quid ſi calore iracūdie vl' ebrietatꝭ q̄s blaſ
phemat: R. Pa. in. d. c. ſtatuim⁹. doc. cōiter
recitāt dictū abbatꝭ dicētꝭ ꝙ licet peccē ḡuiter
tn̄ nō punietr pena. d. c. ſtatuim⁹. qꝛ neſcit qd
ammodo q̄d faciat. ſic nec ꝯfeſſio ſic facta p-
iudicat: vt no. glo. i. c. ex lr̄is. d diuoꝛ. Et pla
cet Pa. i ebrio. ar. l. oē delictū. §. q̄ ſe vulnera-
uit. ff. d re mili. Sed i accenſo calore ire dicit
forte nō ꝓcedere niſi calor eēt ex iuſta cā ꝓuo
cat⁹. ar. l. ſi adulteriū. §. impatores. ff. d ad-
ul. ſec⁹ qn̄ ex iiuſta cā. puta qꝛ in lucro amiſit
ar. c. inebriauerūt. xv. q. i. ſed ego dico ꝙ tam
ex ebrietate qʒ ex ira blaſphemās nō excuſat
a mortali ſi adūtit qd dicit ꝛ ſignificatōꝫ ver
boꝝ. vt pʒ ex dictis. q̄ vo ad penā. d. c. ſtatui-
mus credo oīno excuſari ꝓpter vbū ī eo poſi-
tū. ſ. pſumpſerit relaxare. ſed q̄ ad aliā penam
extraordinariā bn̄ attendēdū ē an fuerit ī cul
pa ebrietatis vel ire. vt maior imponatur. ꝛ ſi
nō fuit in culpa minor det.
¶Que ē pena pfati. c. ſtatuim⁹: R. ꝙ. vij. dn̄i 7
cis ſtet p̄ foribꝫ eccl'ie. dū agūt miſſaꝝ ſolēnia
ꝛ vltimo die ſine pallio ꝛ calciamētꝭ. et ligat⁹
corrigia ī collo. Item in. vij. ferijs ſextꝭ pfata
rū dn̄icaꝝ ieiunet ī pane ꝛ aq̄ et nō intret ec-
cl'iam. Itē ꝙ ī quolibet pfatoꝝ dieꝝ tres ſi po
terit vl' duos aut ſaltē vnū pauperē reficiat. ꝛ
ſi nō pōt in aliā penā ꝯmutet. Itē ſi eſt diues
xl. ſolidos ſoluat vel. xxx. vel. xx. vl' ſaltē. v. v-
ſualis monete. quā pn̄iam ſi noluerit facere:
interdicat ei ingreſſus eccleſie ꝛ in obitu care
at eccl'iaſtica ſepultura.

Cabella vide. ī. pedagiū ꝛ tallia. qꝛ ꝓ eo
dē accipiunt vel quaſi.

Calix non dʒ eſſe de ere. aut auricalco aut cupro.
nec de ligno. nec de vitro. nec de
criſtallo vl' lapide. d ꝯſe. di. i. va
ſa. ꝛ. c. ſe. ſʒ dʒ eē d auro vl' argēto aut ſtāno. c.
¶Quis pōt ꝯſecrare calicē ꝟ calix. d ꝯſe. di. i. 1
ꝛ patenā: Car. ī cle. attēdētes. de ſta. re. vr̄ ſen
tire ꝙ eps ꝛ etiā abbates q̄ vtūt inſignijs pō
tificalibꝫ qn̄ hn̄t ex ꝯſuetudine. qꝛ iſta ſūt po
ti⁹ dignitatis qʒ ordis. ſed Ge. i. c. abbates. d
ꝓuil'. li. vi. dicit ꝙ licʒ hic glo. ſit ꝓ ipſis abba
tibꝫ. tn̄ debēt abſtinere ꝓpter vnctiōꝫ q̄ fit in
ei⁹ ꝯſecratōe. c. vnico. de ſa. vnct.
¶Quō execrat: R. ſm Pe. de pal'. ꝙ ꝯſecratō 2
calicis fit in ſupficie. ꝛ ideo ſi calix argēte⁹ cō-
ſecratus deauret: indiget recōſecratōe. Sec⁹
credo ſi deauratio cadit ꝓpter vſum. qꝛ nō re
cōſecrabit. nec ē ſimile ī calice deaurato ſicut ī
pariete eccleſie. qui decruſtatus indiget recō
ſecratōe. vt in glo. c. eccleſijs. de ꝯſe. diſ. i. ſed ī
pditione auri qd ita ſbtiliter ponitur. nō vi-
det ſit ita conſecratio in ſupficie ipſius qn̄ re
maneat in argēto. ꝛ ita ſeruat ꝯſuetudo. Si-
militer ſi amittat formā ſuā execratur. ar. c. i.
de ꝯſe. ec. vel al. ꝛ qꝛ deſtructa forma iā nō eſt
calix. ꝛ ſi repatur erit nouus calix. ꝛ ideo ꝯſe-
crandus. Secus ſi formā non amiſit. qʒuis
aliqualiter leſus fuerit.

Calūniator q̄s dicatur vide
ſ. accuſatio. §. viij.